

Sborník příkladů dobré praxe z výuky v programu místně orientovaného učení

Vanda Hájková
Monika Kadrnožková

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

NA CESTĚ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE NA STŘEDNÍ ŠKOLE
REG.Č.CZ.07.4.68/o.o./20_079/0002092
Rozvoj demokratické kultury na středních školách v Praze
zaváděním videotvorby žáků aj. moderních prvků do
výuky, působením průvodce demokratickou kulturou na
školách pro udržitelný rozvoj, podporou diversity
managementu ve školách pro sociální soudržnost

Svémi náměty do sborníku přispěli:

Kateřina Dondová, Eliška Hrachová, Eva Hřídelová, Veronika Kodadová, Radka Kubánková, Veronika Marešová, Nikola Mayerová, Tereza Růžičková, Anna Santolíková, Andrea Topolská, Jan Jáchym, Eliška Ščobáková, Valentina Malínská a Martin Borek.

Somatopedická společnost, z.s.

2023

Úvodem

Ve sborníku dobré praxe, který právě držíte v rukou, uvádíme šestnáct příkladů výuky s využitím témat místně orientovaného učení (dále jen MoU). Příklady představují návody, jak aktivovat ve výuce žáky střední školy pro samostatné hledání informačních zdrojů a poznatků a využít přitom všech aspektů místního prostředí jako jednotícího kontextu pro výuku základů sociálních věd, občanské výchovy, zeměpisu aj. předmětů. Důraz je přitom kladen na aktivní občanské zapojení žáků střední školy, které má praktický význam pro místní komunitu a zajišťuje udržitelný rozvoj v sociálním pilíři. Žáci si zajišťují informace většinou samostatně a sami také ověřují jejich souvislosti v procesu vlastního učení a bádání namísto toho, aby pracovali s hotovými obsahy učebnic a dalších učebních materiálů využívaných na školách.

Všechny vyučovací jednotky, které sborník příkladů dobré praxe zahrnuje, byly pilotně ověřeny bezprostředně ve výuce na středních školách v rámci realizace projektu OP PPR Na cestě udržitelného rozvoje na střední škole reg. č. CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002092.

Příklady obsažené v tomto materiálu představují jen několik z mnoha možností, jak výuku společenskovedních předmětů dovést k tématům udržitelného rozvoje a místně orientovaného učení a jak pro ni využít zdrojů z širšího komunitního prostředí v blízkosti školy. Jsou popisovány ve struktuře: téma výuky, cíle poznávací a činnostní, doporučené metody, pomůcky a zdroje pro místně orientované učení, způsoby zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a doporučený průběh s vyznačením časové dotace pro její jednotlivé části. Z hlediska časové dotace příklady výuky zahrnují standardní vyučovací hodiny v rozsahu pětáctyřiceti minut nebo devadesátiminutové bloky.

Věříme, že představené příklady dobré praxe budou inspirací pro práci s vašimi žáky v konkrétním místě, kde se vaše škola nachází.

Vanda Hájková a Monika Kadrnožková

Kulturní život v městské části

Cíle poznávací

Žáci budou rozvíjet kulturní povědomí prostřednictvím porozumění historie a tradic místní komunity a projevovat aktivní zájem o různorodé kulturní aktivity. Dále se zaměří na **rozvoj badatelských dovedností**, umění formulovat otázky a hledat odpovědi v rámci výzkumu kulturních jevů v dané místě. Dalším cílem bude **podpora kulturního aktivismu** mezi žáky, což by zahrnovalo schopnost nejen pasivně vnímat kulturní události, ale také **aktivně se podílet na organizaci a propagaci kulturních akcí** v městské části.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci v rámci činností zaměřených na porozumění kulturního rámce využívají informační technologie k tvorbě **kulturní mapy a podcastů**, což rozvíjí jejich badatelské dovednosti a schopnost pracovat s různými zdroji informací. Průběžná spolupráce v týmu podporuje rozvoj kooperačních dovedností a systematická reflexe vlastní práce posiluje kritické myšlení. Proces přispívá rozvoji jejich **komunikačních a prezentačních**

Metody badatelské výuky

Žáci se v rámci badatelských aktivit zaměřujících se na **kulturní aspekty v městské části** mohou angažovat v několika metodách. Vytvoření **dotazníkového šetření** a provedení **rozhovorů** s místními obyvateli a kulturními pracovníky, **terénní pozorování** kulturních událostí a analýza historických archivů podporují zkoumání aktuálního kulturního dění a historických kořenů. Využití digitálních technologií, jako je tvorba **interaktivní kulturní mapy**, a sledování sociálních médií. Tyto badatelské metody poskytují žákům praktický zážitek v oblasti výzkumu, ale také přispívají k celkovému porozumění kulturnímu kontextu v jejich městské části.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Místní archivy a historické prameny: fotografie, dokumenty a záznamy o historii a tradicích místní komunity. Tyto informace mohou být získány z archivů, muzeí nebo webových stránek místní samosprávy.

Mapy a průvodci: místní mapy a průvodci, které pomohou žákům lépe porozumět struktuře a geografii místní oblasti.

Technologické pomůcky: počítače, tablety nebo chytré telefony pro vyhledávání informací online, zejména pokud jde o kulturní události a aktivity.

Umělecké materiály: potřeby pro vytváření prezentací a propagace kulturních aktivit, například plakáty, letáky a vlastní umělecké práce.

Internetové zdroje: přístup k internetu pro vyhledávání informací, komunikaci s místními organizacemi a sledování kulturních událostí.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se SVP budou rovnoměrně rozděleni do skupin, kde budou moci pracovat na tématech odpovídajících jejich zájmům. Zapojení do nahrávání rozhovorů a tvorby QR kódů poskytne možnost rozvoje komunikačních dovedností.

Žáci nadaní budou zastávat organizační role ve skupině, například vytvářet QR kódy a nahrávat podcasty. Jejich schopnosti mohou být využity k dohledu nad obsahem a rovnoměrnému zapojení všech členů skupiny.

Pro žáky s OMJ bude poskytnuta podpora v rodném jazyce a mohou se aktivně zapojit do výtvarných aktivit spojených s tvorbou kulturní mapy, s ohledem na jejich jazykové schopnosti.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 135 min (3x45 min)	Činnost učitele a žáků
15 minut	A Úvodní část V úvodní části badatelské hodiny, věnované kulturnímu životu v městské části, vyučující představí žákům téma a cíle jejich badatelské práce. Zároveň bude iniciovat interaktivní diskusi, v jejíchž průběhu žáci vyjádří své zájmy o kulturní dění v městské části. Tato diskuse bude sloužit k identifikaci preferencí a zájmů žáků, přičemž vyučující následně určí témata pro badatelské práce, jako jsou hudební kluby, muzea, knihovny, divadla a galerie. Skupiny budou sestaveny tak, aby reflektovaly různorodost zájmů a zároveň zohlednily schopnosti jednotlivých žáků.
30 minut	B Hlavní část V druhé části hodiny budou žáci rozděleni do skupin dle zájmu a věnují se vyhledávání informací. Každá skupina bude mít k dispozici školní notebook a mapu městské části. Žáci samostatně vyhledávají informace o zvoleném kulturním zařízení a zaznamenávají je na zápisové archy. Zároveň dostanou stručnou osnovu pro následný podcast. Vyučující zajišťuje pomoc při potřebě a orientaci na internetu.
45 minut	Třetí část hodiny je věnována práci v terénu a kreativní tvorbě. Skupiny navštíví svá vybraná kulturní zařízení, kde provedou rozhovory s odborníky nebo majiteli pro svůj podcast. Zároveň budou pracovat na tvorbě podcastu a velké kulturní mapy městské části. Tato aktivita nejen posiluje badatelské dovednosti, ale i komunikační schopnosti a kooperativní práci mezi studenty. Každá skupina má za úkol přinést fotografie a další materiály, které následně využijí při prezentaci na velké kulturní mapě. Ve čtvrté fázi badatelské hodiny, zaměřené na zpracování informací z terénu, se žáci vracejí do školy a každá skupina se věnuje nahrávání kompletního podcastu, zahrnujícího provedení rozhovor s odborníky nebo majiteli kulturních zařízení. Pro tento podcast vytvoří QR kód, který bude později integrován do kulturní mapy pro rychlý přístup k jejich audioobsahu. Žáci mají volnost při kreativním zpracování fotografií, které mohou vystříhnout do různých tvarů nebo graficky upravit. Část mapy bude obsahovat cedulky s názvy kulturních zařízení a krátkým popisem, odvozeným ze získaných informací během badatelské práce. Žáci rovněž zajišťují vytvoření štítků s QR kódy, které budou přímo odkazovat na jejich podcast. Tyto štítky budou integrovány do celkové kulturní mapy. Žáci, kteří shromáždili letáčky a brožury během terénní práce, mohou tyto materiály rovněž zakomponovat do mapy. V rámci kreativity mohou využít například provázku k upevnění brožur a letáků nebo vytvořit interaktivní prvky, jako je otvírání jako kniha. Celkově má tato část hodiny za cíl propojit všechny získané informace do atraktivní a interaktivní kulturní mapy, která bude následně prezentována a sdílена mezi žáky a vyučujícím.

45 minut	C Závěr V závěrečné reflektivní části badatelské hodiny budou žáci krátce zhodnocovat svou práci na podcastu. Kreativní kulturní mapa, umístěná na viditelném místě ve škole, bude výstupem této činnosti. Tato mapa se stane živým informačním zdrojem, který žáci průběžně aktualizují. Během školního roku přidávají aktuální informace o kulturních událostech, vytvářejí tak interaktivní průvodce svou městskou částí. Tímto způsobem se aktivně podílejí na obohacování kulturních zkušeností a posilují své schopnosti spolupráce a tvorby obsahu. Celkově přispívá tato aktivita k rozvoji kritického myšlení a aktivnímu zájmu o kulturní dění.
----------	---

Život osob se zrakovým postižením v městské části

Cíle poznávací

Cílem této aktivity je seznámení s institucemi a službami pro **osoby se zrakovým postižením**. Při využití aplikace Mentimetr, skupinové práce a metody think-pair-share budou žáci aktivně vyhledávat informace na internetových stránkách městské části a katalogu sociálních služeb. **Simulace zrakového postižení** v praktické části umožní studentům lépe porozumět výzvam, kterým lidé se zrakovým postižením čelí a podpořit empatii vůči potřebám osob se zrakovým postižením v místním kontextu.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Aktivita podněcuje žáky k **aktivnímu zkoumání** zrakového postižení. Praktická část umožňuje samostatné poznávání a formování názorů. Skupinová práce rozvíjí spolupráci a pomoc, využívání internetu poskytuje prostor pro získávání informací a rozhodování na základě důkazů. Prezentace, diskuse a moderní metody podporují **interaktivní přístup žáků**. Aktivita rozvíjí badatelské dovednosti, práci s informacemi a aktivní účast žáků ve vlastním vzdělávání.

Metody badatelské výuky

Praktická část umožňuje žákům individuální objevování tématu a utváření vlastního názoru. Skupinová práce bude prováděna jako **strukturované bádání**, kde žáci spolupracují a pomáhají si vzájemně. Při využívání internetových zdrojů se žáci orientují ve strukturovaném shromažďování informací, přičemž rozhodování o odpovědích probíhá na základě získaných důkazů. Prezentace a diskuse následně umožní studentům prezentovat své výsledky a společně diskutovat o nalezených informacích, což napomáhá **formování společných závěrů**. Práce s informacemi využitelnými v běžném životě podtrhuje praktičnost získaných znalostí a zdůrazňuje konkrétní uplatnění ve společnosti.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Počítače nebo notebooky: pro přístup k internetu a vyhledávání informací.

Aplikace Mentimetr: pro interaktivní sběr názorů a odpovědí od studentů.

Tiskárna: k vytisknutí fotografií, QR kódů a dalších materiálů pro kulturní mapu.

Fotoaparát: pro pořizování fotografií kulturních zařízení v terénu.

Simulační pomůcky: například zavázané oči nebo speciální brýle pro simulaci zrakového postižení

K využití

Promítnutí výpovědí některých osob se zrakovým postižením: (Diplomová práce Samostatnost a nezávislost z pohledu osob se zrakovým postižením, Petr Mach, 2012).

- Mám pocit, že v některých věcech jsem se začal osamostatňovat, až když jsem se odstěhoval od rodičů. Rodiče mě jako malého kluka k ničemu nepustili. Naši mě oblékali, mysleli si, že to nezvládnou. Až v mateřské školce mě naučili pořádně se oblékat.
- (...) Protože jsem se dostal do školy pro zrakově postižené v Praze. Do té doby jsem moc zkušenosti se zrakově postiženými neměl. Ale když jsem se dostal mezi ostatní nevidomé, tak mi dali hodně zkušeností. Tito lidé dokážou dát různé rady, naučit, vyučit, znalosti jsem přebíral od těchto lidí. To je ten základní skok.
- Být si soběstačná v základních životních věcech a potřebách, umět se obléct, postarat se o sebe, hygienu, starat se o vlastní domácnost, partnera, děti. Takové ty nejdůležitější životní potřeby, které člověk musí. Zabezpečit se, uživit se. Poradit si v základních věcech.
- V roce 2004 jsem se rozhodla, že zavolám Tyfloservis, že už budu něco pro sebe dělat. Chtěla jsem se osamostatnit, jezdit mezi lidmi, nakupovat. Doma mne to už nebavilo, asi bych se utrápila Po roce (od ztráty zraku) a něco jsem začala s prostorou orientací. Začala jsem se seznamovat se slepeckou holí, jak s ní zacházet. Chtěla jsem být samostatná. Musela jsem počkat, až skončí zima, abych se mohla učit chodit se slepeckou holí. Bylo to důležité rozhodnutí být samostatná – a dostat se samostatně tam, kam potřebuju (nesedět doma). Bylo pro mě důležité dojet si na autobus.
- Možná jsem měla štěstí, někteří neměli. Když jsem přišla o zrak, tak lékaři věděli, kam mě poslat do rehabilitačního střediska. Tam jsem se naučila chůzi s bílou holí, sebeobsluhu, Braillovo písmo, to byl první velmi důležitý bod, a také – zjistila jsem, že v tom nejsem sama, že nevidím.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V rámci aktivity jsou **žáci se SVP** zapojeni individuálně. Žáci s dyslexií mohou zaujmout roli mluvčího, zatímco **žáci s NKS** mohou být "vyhledávači informací" bez stresu před celou třídou. Pro žáky se zrakovým postižením jsou připraveny individuální úpravy pracovních listů. **Žáci s OMJ** mají podporu v podobě slovníků a možnost sdílet informace ve svém jazyce. **Nadaní žáci** mají prostor k hlubšímu studiu dle svých zájmů a mohou předkládat návrhy na zlepšení služeb pro osoby se zrakovým postižením. Spolupráce respektuje rozmanitost potřeb žáků se SVP a umožňuje jim plné zapojení do vzdělávacího procesu.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 135 min (3x45 min)	Činnost učitele a žáků
5 minut 25 minut 15 minut	A Úvodní část Tato část hodiny má za cíl poskytnout žákům úvod do tématu a připravit je na praktickou simulaci zrakového postižení. Na začátku jsou seznámeni s tématem, průběhem hodiny a cíli vyučovacího bloku prostřednictvím badatelské otázky, která směřuje k pochopení podpory osob se zrakovým postižením poskytované městskou částí. V praktické části studenti zažívají simulaci zrakového postižení ve dvojicích, kde se střídají v rolích osoby s omezeným viděním a jejího průvodce. Během této aktivity vyzkouší různé činnosti a zažijí, jak náročné může být fungování se zrakovým postižením v běžném životě. Studenti si budou moci vyzkoušet mnoho různých aktivit: zapínání košile a pásku, zavazování tkaniček, příprava svačiny (namazání chleba), pohyb po místnosti, případně pohyb venku kolem školy. Dále se věnují prvnímu úkolu na pracovním listu s využitím metody think-pair-share, kde si studenti individuálně vyplní cvičení, sdílejí své odpovědi s partnerem a připravují se na diskuzi s celou třídou. Ve společné části následuje diskuse, kde studenti sdílí své dojmy z praktické části. Tato aktivita umožňuje žákům reflektovat své zkušenosti a lépe si představit, jaká podpora je pro osoby se zrakovým postižením potřebná. Následně se seznamují s výpověďmi osob se zrakovým postižením, což jim poskytuje konkrétní pohled na výzvy a úspěchy těchto jednotlivců. V závěrečné části hodiny využijí aplikaci Mentimetr k vytvoření myšlenkové mapy, na kterou se zaměří na to, jak by měli vést svůj výzkum a jakou podporu by očekávali od městské části pro osoby se zrakovým postižením. Odpovědi zaznamenají ve dvojicích, a myšlenkovou mapu následně společně zhodnotí a diskutují o ní.
45 minut	B Hlavní část V rámci této skupinové práce budou žáci rozděleni do pěti pracovních skupin, kde každá skupina bude mít za úkol zkoumat konkrétní oblast související se zrakovým postižením v městské části. Tímto přístupem zajistíme, že každý student bude aktivně zapojen do práce na skupinovém projektu. Skupina 1 se bude věnovat oblasti školství a vyhledá informace o střední škole pro žáky se zrakovým postižením. Žáci získají základní informace o škole a zdůrazní výjimečné prvky, které ji charakterizují. Skupina 2 se zaměří na oblast sociálních služeb a projde internetové stránky městské části, konkrétně sekci sociálních služeb. Jejich úkolem bude nalézt domov pro osoby se zrakovým postižením v městské části, získat základní informace o zařízení a zjistit, jaké kulturní programy či akce poskytuje. Skupina 3 se věnuje opět oblasti sociálních služeb, konkrétně organizaci

	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS). Jejich cílem je zjistit, zda má pobočku v městské části a představit nabízené služby, jako jsou výcvik vodících psů, prodej kompenzačních pomůcek, knihovna nebo osobní asistence. Skupina 4 bude opět pracovat v oblasti sociálních služeb a vyhledá si informace o rané péči poskytované organizací EDA. Následně v katalogu sociálních služeb na stránkách městské části budou hledat relevantní informace o této službě a zjistí, zda se věnuje i dětem se zrakovým postižením. Skupina 5 se zaměří na oblast zdravotnictví a představí Centrum zrakových vad s důrazem na jeho výjimečné rysy, sídlo a historii. Tato skupina získá informace o komplexní péči, kterou centrum poskytuje zrakově postiženým osobám všech věkových kategorií. Tato aktivita je strukturovaná tak, aby žáci systematicky prozkoumali různé aspekty zrakového postižení v místní komunitě a získali konkrétní informace o poskytovaných službách a institucích. Každá skupina má jasný úkol, a všechny úkoly jsou rovnoměrně náročné, což umožňuje vyváženou participaci všech studentů.
45 minut	C Závěr V poslední fázi této aktivity žáci prezentují a sdílí informace, které získali ve skupinové práci. Každá skupina má 5 minut na prezentaci svého úkolu, během které si ostatní žáci zapisují klíčové informace. Po každé prezentaci následuje krátká reflexe a sdílení dojmů. Celkově žáci diskutují o tom, co v městské části potřebuje zlepšit či co je pozitivní. Po všech prezentacích se vrátíme k počáteční myšlenkové mapě a krátce ji komentujeme a zhodnocujeme. Zaměřujeme se na otázky týkající se existence školy pro žáky se zrakovým postižením, účasti na akcích a přítomnosti center pro osoby se zrakovým postižením v dané městské části. Tímto způsobem podporujeme badatelské dovednosti a aktivní diskusi žáků o místních tématech.

Možnosti neformálního vzdělávání v městské části

Cíle poznávací

Cílem této inovativní výukové aktivity je **propojit koncept neformálního vzdělávání** s badatelskou výukou a místně orientovaným učením. Žáci budou podněcováni k aktivnímu objevování **neformálních vzdělávacích zdrojů** v městské části a následnému zkoumání relevance těchto informací pro svůj osobní a společný rozvoj. Prezentační dovednosti budou rozvíjeny prostřednictvím prezentací výsledků badatelské práce a diskuzí. Celkově lze tímto způsobem rozšířit povědomí o neformálním vzdělávání a naučit

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Cílem této aktivní výuky je rozvíjet u žáků schopnost **kritického myšlení, komunikace a prezentace** prostřednictvím praktické aplikace konceptů neformálního vzdělávání. Žáci v rámci skupinové práce podílí na tvorbě nových nápadů pro neformální vzdělávání, čímž **rozvíjejí kreativitu, týmovou spolupráci a schopnost identifikovat potřeby** cílové skupiny. Následně prezentují tyto nápady s důrazem na klíčové prvky, což posiluje jejich dovednosti prezentace a komunikace.

Metody badatelské výuky

Badatelská část zahrnuje samostatné **zkoumání neformálních vzdělávacích zdrojů v místním prostředí**, podporující rozvoj **kritického myšlení**. Skupinová práce následně posiluje týmovou spolupráci a dovednosti vzájemné pomoci při shromažďování a sdílení informací. Využívání internetových zdrojů se stává prostředkem strukturovaného bádání, kde žáci rozhodují na základě získaných důkazů, což podporuje jejich schopnost kriticky hodnotit informace. Prezentace a diskuse jsou zaměřeny na **aktivní prezentaci výsledků** a následnou společnou diskuzi, což rozvíjí prezentační dovednosti a schopnost konstruktivně přispívat do odborných debat. Důraz je kladen i na práci s informacemi využitelnými v běžném životě.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Počítače nebo tablety s přístupem k internetu

Materiály k bádání: případné materiály, jako měsíčník městské části, které mohou poskytnout další informace o aktuálních akcích a událostech.

Příručky o neformálním vzdělávání: učitel může připravit nebo doporučit příručky nebo knihy

Karta s otázkami: připravit kartičky s otázkami, které žáci mohou použít při vyhledávání informací nebo při diskusi. Otázky by měly směřovat k definici neformálního vzdělávání, dostupnosti a přínosům pro různé skupiny obyvatel.

Záznamový list: každý žák dostane záznamový list, kde budou zapisovat klíčové informace, které najdou, a své myšlenky během diskuse a prezentací.

Karty s rolí: pro skupinovou práci mohou žáci dostat karty s různými rolemi, jako je "mluvčí", "vyhledávač informací", "kritik", atd. Tyto role mohou podporovat různé dovednosti a přispět k efektivní spolupráci.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se SVP budou plně začleněni do každé fáze hodiny s ohledem na jejich individuální potřeby. Při hledání informací jim bude poskytnuta **podpora asistenta nebo učitele** a budou vybaveni vhodnými pomůckami. Při skupinové práci budou zařazeni do týmů s ohledem na jejich schopnosti, a bude se dbát na variabilitu skupin. **Pro žáky s OMJ** bude umožněno vyhledávání informací ve svém jazyce, s následnou podporou při překladu. Cílem je flexibilní a respektující zapojení žáků se SVP, aby mohli plně participovat ve všech částech výuky.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 min (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
45 minut	A Úvodní část Učitel seznámí žáky s průběhem hodiny a představí téma badatelské výuky – neformální vzdělávání v městské části. Co je to neformální vzdělávání? Žáci hledají definici neformálního vzdělávání, čerpanou převážně ze stránek MŠMT a Wikipedie. Vybraný žák vysvětlí definici vlastními slovy. Dostupnost neformálního vzdělávání. Žáci, rozdělení do skupin, zkoumají dostupnost institucí pro veřejnost a zjišťují, zda jsou akce bezplatné, zpoplatněné, a jak jsou dostupné dopravně. Současně reflektují dostupnost pro různé sociální skupiny. Diskuse napříč skupinami. Skupiny se potkávají a diskutují o obecné dostupnosti neformálního vzdělávání v městské části.
20 minut	B Hlavní část Skupinová práce: během této fáze budou žáci rozdělení do skupin o velikosti 4-5 členů. Skupinky mohou buď zůstat zachovány z předchozí aktivity nebo být vytvořeny nové skupiny, přičemž učitel dbá na vyváženost schopností v každé skupině. Na základě předchozího bádání budou žáci společně vymýšlet nové místo, kroužek nebo jinou aktivitu, která by efektivně spadala do rámce neformálního vzdělávání. Během této fáze se žáci budou muset zaměřit na kreativitu, praktičnost a zaměření na potřeby cílové skupiny.
25 minut	C Závěr Prezentace skupinové práce: každá skupina prezentuje své vymyšlené aktivity. Pro prezentaci si ve skupině zvolí mluvčího, který bude hlavním vypravěčem prezentace. Mluvčí má za úkol stručně a jasně prezentovat navrženou aktivitu, včetně klíčových prvků, jako je charakteristika aktivity, cílová skupina, možnosti financování (zpoplatnění nebo bezplatnost), způsoby propagace a způsob dostupnosti, včetně možné veřejné dopravy. Tato část hodiny podnítlí komunikaci a schopnost prezentace žáků, zároveň jim umožní sdílet své nápady a vyvíjet kritické myšlení v rámci navrhovaných aktivit. V této fázi hodiny dojde k reflexi provedené badatelské výuky. Učitel společně se žáky probere důležitost neformálního vzdělávání a nutnost zajistit jeho dostupnost pro všechny. Žáci mají prostor k vzájemnému sdílení svých zkušeností s neformálním vzděláváním, například tím, že uvedou, které kroužky nebo kurzy navštěvují. Dále diskutují o tom, jak často využívají knihovny nebo vyhledávají informace online.

Policie v Praze: za kulisami bezpečnosti

Cíle poznávací

Cílem aktivity je poskytnout žákům **praktický náhled do profese policie** a procesu, jak se stát policistou. Žáci se seznámí s Městskou policií, získají informace o podmínkách přijetí a testech pro uchazeče. Žáci budou **diskutovat** o rozdílech mezi městskou a státní policií. Cílem je rozvíjet dovednosti v hledání informací, komunikaci a sebe prezentaci. Simulovaný pohovor poskytne žákům možnost **praktické aplikace získaných znalostí**. Zhodnocení hodiny a reflexe slouží k posouzení rozhodování ohledně možné

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Důraz je kladen na **samostatnou práci** při vyhledávání informací posilující jejich dovednosti v lokalizaci online informací. **Simulovaný pohovor** procvičí komunikativní dovednosti v kontextu profese policisty. Začlenění elektronického dotazování rozšiřuje místně orientované učení a **propojuje teoretické poznatky s praktickým pohledem** na profesi v konkrétním místním kontextu. V diskuzi žáci propojí místní prostředí a praktické chápání práce policie v jejich komunitě.

Metody badatelské výuky

Tato badatelská aktivita umožňuje **žákům praktický pohled na profesi policisty** a proces přijetí do Městské policie. Zahrnuje seznámení s Městskou policií, hledání informací o podmínkách přijetí a testech pro uchazeče, **diskuzi o rozdílech** mezi městskou a státní policií a **simulovaný pohovor**. Cílem je rozvíjet dovednosti v hledání informací, komunikaci a sebe prezentaci, přičemž zhodnocení hodiny a reflexe slouží k možnosti posouzení rozhodování žáků ohledně kariéry v oblasti policie. Tato aktivita využívá metody badatelské výuky, kde žáci **aktivně zkoumají reálný kontext a aplikují získané informace v praxi**.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Webové odkazy:

Stránky městské policie Praha: <https://nabor.mppraha.info/>

Městská policie x Policie České republiky: <https://tydenikpolicie.cz/mestska-policie-x-policie-ceske-republiky/>

Pohovor, nejčastější otázky u pohovoru: https://www.youtube.com/watch?v=a_2Gw_f8PM

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Začlenění **žáků se SVP** do této aktivity může probíhat několika způsoby s cílem vytvořit inkluzivní prostředí. Jedním z možných přístupů je rovnoměrné rozdělení žáků se SVP do již existujících skupin nebo jejich přidělení k žákům s vyššími schopnostmi. Pro efektivní zapojení a podporu těchto žáků by měly být zohledněny jejich individuální potřeby.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 45 min	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část Během této aktivity se společně učitel a žáci zajímají o aktivity policie v Praze , aby lépe porozuměli bezpečnosti ve městě. Poté žáci vytvoří skupiny pro diskuzi o tom, co všechno práce policie zahrnuje, jaké jsou různé typy policie a co by měl policista dodržovat.
15 minut	B Hlavní část Dalším krokem bude hledání informací o Městské policii v Praze . Každá skupina bude mít za úkol najít klíčové informace o sídle, podmínkách přijetí a teste, kterým uchazeči čelí. To vše budeme hledat na oficiálních webových stránkách Městské policie. Žáci ve skupinách zkusí vytvořit soubor otázek, o kterých si myslí, že by se v osobním pohovoru mohly objevit. Například: <i>Proč jste si vybral práci u policie?</i> <i>Proč si myslíte, že budete dobrý policista?</i> <i>Co myslíte, že práce policisty obnáší?</i> <i>Jak se zachováte v situaci, kde útočník napadne Vašeho kolegu?</i> Žáci mohou své otázky v průběhu jejich přípravy konzultovat s učitelem, mohou si pustit doprovodná videa. Zde se žáci dozví, co u pohovoru neříkat a jak na otázky reagovat). Žáci si ve skupině zkusí osobní pohovor . Jeden žák se ptá na otázky, druhý na ně odpovídá, postupně se všichni prostřídají. Cílem je rozvíjet komunikaci, umět odpovídat stručně a smysluplně. Základním zdrojem informací bude internet, přesněji stránky PCR. Zde se může žák i elektronickou cestou na dotazy, které ho zajímají zeptat. Další návrh: přizvání policisty na besedu ve škole, ve které policista žákům profesi představí, objasní žákům nejasnosti a odpoví na jejich dotazy.
20 minut	C Závěr V závěrečné fázi této aktivity se žáci společně s učitelem sejdou k hodnocení . Každý žák bude mít příležitost vyjádřit svůj názor na průběh hodiny, jak si myslí, že se jim v bádání dařilo, a co se naučili o práci policie ve městě. Učitel může vést otevřenou diskuzi a povzbuzovat žáky k sdílení svých dojmů a poznatků. Otázky, které by mohli žáci zvážit a diskutovat o nich, mohou zahrnovat: <i>Co jste se dnes naučili o práci policie v Praze?</i> <i>Jaké informace o Městské policii v Praze 5 byly nejzajímavější?</i> <i>Co vás překvapilo ve skupinové práci nebo během simulovaného pohovoru?</i> <i>Kdo by měl podle vás vzhledem k simulovanému pohovoru největší šanci stát se policistou a proč?</i> <i>Máte nyní lepší představu o tom, co obnáší práce policie a co by od uchazečů o místo policisty mohlo být vyžadováno?</i> Taková diskuse umožní žákům sdílet své pocity, získané znalosti a případné

	obavy nebo otázky týkající se profesní dráhy v policii. Učitel může také poskytnout zpětnou vazbu a případně navrhnout další kroky nebo témata pro další výuku.
--	--

Neziskové organizace v městské části

Cíle poznávací

Cílem této aktivity je poskytnout žákům prostor k **pochopení a prozkoumání konceptu neziskových organizací**, zejména s ohledem na konkrétní městskou část. Žáci budou pracovat ve skupinách, kde se zaměří na identifikaci a zkoumání neziskových organizací v dané lokalitě. Praktická **skupinová práce** a následné **prezentace** umožní žákům nejen získat informace o konkrétních organizacích, ale také rozvíjet dovednosti ve vyhledávání informací, prezentaci a týmové spolupráci.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Cílem této aktivity je **podnítit aktivní účast žáků ve skupinové práci**, zaměřené na prozkoumání neziskových organizací. Během výuky budou žáci pracovat na identifikaci, sběru a prezentaci informací o vybraných organizacích. Tato činnost rozvíjí **dovednosti ve vyhledávání informací** na internetu, **týmové spolupráci a prezentaci**. Každá skupina bude pověřena prezentací výsledků ostatním, což podporuje komunikaci a schopnost prezentovat získané poznatky.

Metody badatelské výuky

Cílem této badatelské aktivity je podnítit žáky k **aktivnímu bádání a zkoumání problematiky neziskových organizací** v Praze. Skrze skupinovou práci, kde každá skupina má za úkol najít a prezentovat informace o konkrétní neziskové organizaci, žáci rozvíjejí své badatelské dovednosti. Proces **vyhledávání a filtrování relevantních informací** na internetu je klíčový pro úspěšné splnění úkolu. Skupinová prezentace následně umožňuje žákům sdílet své objevy s ostatními a zdokonalit dovednosti veřejné prezentace. Samostatná práce s **pracovním listem** slouží jako **reflexe** celého badatelského procesu a umožňuje žákům strukturovat své poznatky. Metody badatelské výuky zahrnují spolupráci ve skupinách, online vyhledávání informací, tvorbu prezentací a individuální reflexi, čímž **propojují badatelské aktivity s praktickým učením a kritickým**

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Počítače: každá skupina žáků by měla mít přístup k počítači, aby mohla efektivně vyhledávat informace na internetu a připravit prezentaci.

Doporučené webové stránky: učitel by měl připravit seznam doporučených webových stránek, které žáci mohou využít při hledání informací o neziskových organizacích v městské části.

Pracovní listy: každý žák by měl mít pracovní list, na kterém shrne základní informace o vybrané neziskové organizaci.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V rámci této aktivity je klíčové poskytnout **žákům SVP** individuální podporu. To může zahrnovat pečlivý výběr složení pracovních skupin tak, aby byly inkluzivní, a adaptace úkolů podle schopností jednotlivých žáků. **Pro žáky se SVP** je užitečné poskytnout jasné pokyny, vizuální pomůcky a strukturovat úkoly. Flexibilita v hodnocení a zaměření na procesní aspekty mohou motivovat žáky se SVP a vytvořit prostředí, kde se cítí podporováni a respektováni. Každý žák je individuální, a proto je důležité přizpůsobit podporu jejich konkrétním potřebám a schopnostem.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 min (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
5 minut 10 minut	A Úvodní část V úvodu badatelské výuky bude proveden učitelský vstup s důrazem na stanovení cílů výuky a strukturu probíhajícího výukového procesu. Následně budou žáci vedeni k reflexi nad problematikou neziskových organizací. Učitel iniciuje diskusi, kde žáci analyzují charakteristiku neziskových organizací s důrazem na lokalitu jejich bydliště v Praze. Tímto přístupem se vytváří pevný základ pro následující badatelskou aktivitu.
30 minut	B Hlavní část Ve fázi práce budou žáci rozděleni do skupin učitelem s ohledem na vyváženost dovedností a znalostí mezi jednotlivými členy. Každá skupina, složená maximálně z čtyř žáků obdrží k dispozici počítač, přístup k tiskárně a možnost využití mobilních telefonů. Učitel stanoví úkol pro každou skupinu, který spočívá v nalezení informací o jedné konkrétní neziskové organizaci na území městské části. Tato aktivita bude vyžadovat využití různých zdrojů, včetně webových stránek, a následně převedení získaných informací do prezentace. V průběhu bloku žáci spolupracují ve skupinách na vyhledávání relevantních informací na internetových zdrojích. Cílem je sestavit co nejkomplexnější prezentaci, která bude obsahovat klíčové informace o zvolené neziskové organizaci. Tímto způsobem se žáci aktivně podílejí na procesu hledání a selekce informací, což napomáhá rozvoji jejich badatelských dovedností a schopnosti efektivně pracovat ve skupinovém prostředí.
30 minut 10 minut	C Závěr Žáci budou prezentovat výsledky své skupinové práce. Každá prezentace bude strukturována a obsahovat klíčové informace o zvolené neziskové organizaci. Žáci budou mít za úkol prezentovat následující aspekty: Zaměření neziskové organizace: každá prezentace bude obsahovat informace o tom, čím se daná nezisková organizace zabývá, komu poskytuje pomoc a jakým způsobem působí v rámci komunity. Sídlo organizace: žáci představí místo sídla neziskové organizace a mohou uvést i počet poboček, pokud je to relevantní. Tímto způsobem se studenti seznamují s geografickým a organizačním kontextem vybrané instituce. Webové stránky a kontakt: součástí prezentace bude uvedení odkazu na webové stránky nebo jiné online platformy, které organizace využívá. To umožní žákům rozšířit své badatelské dovednosti do digitální sféry. Obrázky z místa organizace: žáci doplní prezentaci o vizuální prvky, například fotografie z místa působení neziskové organizace. Tímto způsobem se snaží přiblížit atmosféru a prostředí.

5 minut	Po skončení prezentací budou mít žáci čas na samostatnou práci s pracovním listem, který bude obsahovat otázky nebo úkoly k reflektování získaných informací a jejich vlastních postřehů. Na závěr hodiny bude zskutečněno společné hodnocení výuky, během kterého se žáci budou aktivně podílet na zhodnocení vlastních prezentací a pracovních listů. Tato fáze podporuje reflexi a zpětnou vazbu, což je klíčový prvek badatelské výuky.
---------	---

Umělecký život v městské části – je graffiti umění nebo vandalismus?

Cíle poznávací

V rámci této výukové aktivity bude cílem žáků získat **hlubší povědomí o problematice graffiti a vandalismu** v městské části, přičemž se zaměří na otázku, zda je graffiti považováno za umění či vandalismus. Během výuky budou žáci **studovat historii** vzniku graffiti a **získají komplexní pohled** na pojmy spojené s vandalismem. Důraz bude kladen na podporu rozvoje **kritického myšlení** žáků prostřednictvím analýzy úvodního textu, sdílených poznatků ve skupině a existujících znalostí.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci aktivně **zapojí do čtení a diskuse** o graffiti a vandalství. Následně jsou rozděleni do skupin dle postojů ke graffiti a pracují na prvním úkolu z pracovního listu s využitím internetu. Tato fáze rozvíjí jejich **spolupráci a týmové dovednosti**. V hlavní části aktivity vytvářejí **průvodce pro legální graffiti**, rozvíjejí kreativitu a organizační dovednosti. Při prezentaci výsledků skupiny interaktivně komunikují, a učitel poskytuje zpětnou vazbu. Tímto se podporuje jejich reflektivní myšlení a integrace mezi

Metody badatelské výuky

Tato badatelská výuka využívá metody **aktivního čtení a diskuse** jako vstupní část aktivity. Skupinová práce při rozdělení žáků dle postojů ke graffiti podporuje **kolaborativní učení**. První úkol z pracovního listu, prováděný ve skupinách s využitím internetu, zahrnuje metodu online vyhledávání a analýzy informací. **Vytváření průvodce o plochách pro legální graffiti** ve skupinách podporuje **praktickou aplikaci** znalostí a rozvoj dovedností organizace a kreativity. Prezentace výsledků a interaktivní komunikace jsou postaveny na metodách prezentace a debaty. Tímto kombinuje **různé metody badatelské výuky**, což umožňuje žákům aktivně se zapojit, zkoumat a prezentovat své poznatky.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Počítače: každá skupina by měla mít přístup k počítači s internetovým připojením pro vyhledávání informací a práci s online zdroji.

Mobilní telefony: pokud jsou povoleny, mohou žáci využít své mobilní telefony k dokumentaci a fotografování graffiti či legálních ploch.

Mapy nebo navigační pomůcky: pro skupiny, které budou vytvářet průvodce, mohou být užitečné mapy nebo navigační pomůcky pro označení legálních graffiti ploch.

Pracovní listy: pro jednotlivce k shrnutí základních informací a postřehů z aktivit.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za účelem rovnoměrného zapojení **žáků se SVP** do pracovních skupin budou distribuováni s ohledem na co nejlepší rozptýlení. Žáci budou mít možnost volby své prvotní role ve skupině, což umožní respektovat jejich individuální dovednosti a zájmy. Pro **žáky s OMJ** bude k dispozici úvodní text v editovatelném dokumentu, který bude přeložen do jejich rodinného jazyka nebo zjednodušen do češtiny podle jejich jazykových schopností.

Žáci s nadáním ve verbální oblasti budou využiti jako mluvčí skupin, což umožní využití jejich schopností při prezentaci a komunikaci s ostatními žáky. Tímto způsobem se zohlední různorodost schopností a potřeb v rámci skupinové práce, což přispěje k inkluzivnímu prostředí a podpoří efektivní interakce mezi všemi žáky, včetně těch se speciálními vzdělávacími potřebami.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 135 min (3x45 min)	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část V úvodní části aktivity probíhá společné čtení a diskuse nad úvodním textem zabývajícím se problematikou graffiti a vandalství. Učitel reaguje na případné nejasnosti či otázky žáků týkající se tématu. Následně dochází k rozdělení žáků do skupin o velikosti 4-6 členů na základě jejich postojů ke graffiti.
35 minut	Skupina č. 1, přijímající graffiti jako formu umění Skupina č. 2, považující graffiti ve veřejném prostoru za vandalství Skupiny mají za úkol v rámci skupinové práce využívat internet k vypracování prvního úkolu z pracovního listu. Tato fáze podněcuje aktivní angažovanost žáků ve skupinovém prostředí a klade důraz na využití online informačních zdrojů pro získání hlubšího porozumění problému graffiti a vandalství.
45 minut	B Hlavní část V rámci vyplnění pracovního listu a přípravy průvodce probíhá praktická část aktivity. Žáci se vydávají do terénu , kde především vytvářejí svůj vlastní průvodce týkající se legálních ploch pro graffiti. Tato fáze je koncipována jako praktická terénní činnost , při níž žáci aplikují teoretické poznatky z předchozích fází aktivity. Průvodce, vytvořený během této části, bude následně dokončen ve školním prostředí a představen jako interaktivní prezentace . Pro podporu této fáze aktivity mohou žáci zapojit pražské graffitové umělce , jako jsou Jan Kaláb, Vladimír Hirscher (@caer8th), Jakub Matuška, Pasta Oner, Michal Škapa, kteří mohou poskytnout odborné perspektivy a přínosné informace. Žáci se ve skupinách specializují na různé role, jako jsou fotografové, tvůrci tras a mluvčí/prezentátoři. Tímto způsobem se studenti prakticky zapojují do procesu vytváření obsahu průvodce , což posiluje jejich organizační dovednosti a schopnost prezentace.

45 minut	C Závěr V rámci prezentace, každá skupina představí svého vlastního průvodce o plochách pro legální graffiti ostatním žákům. Prezentace zahrnuje zdůvodnění výběru konkrétních míst a vyjádření postojů skupiny ke graffiti. Během prezentací si zbývající žáci ve třídě mohou činit poznámky, které jim poslouží k následným dotazům a diskusi. Cílem této fáze je podpora integrace mezi jednotlivými skupinami a vytvoření zpětné vazby k průvodcům. Učitel zajišťuje, že každou prezentaci krátce zhodnotí, poskytne případné připomínky a podporuje diskusi mezi žáky. Tímto způsobem se podporuje reflektivní myšlení a kritická evaluace práce skupin. Ve závěrečné části se žáci mohou podělit o své poznatky z prezentací spolužáků a diskutovat o tom, zda prezentace ovlivnily jejich původní názory nebo postoje k problematice. Jednotlivé skupiny provádí zhodnocení spolupráce v týmu a reflektují, jakým způsobem si rozdělily role v týmu. Učitel shrnuje nejvýznamnější body a poznatky z celé výukové hodiny, čímž uzavírá vzdělávací proces.
----------	---

Problematika vyžadující dobrovolnickou iniciativu

Cíle poznávací

Cílem této výukové aktivity je rozvíjet **badatelské a dobrovolnické dovednosti žáků**. Zaměří na diskusi o dobrovolnictví v městské části. Skrze skupinovou práci a internetové vyhledávání identifikují potřeby a navrhnou konkrétní **dobrovolnické aktivity**. Cílem je posílit spolupráci, kritické myšlení a schopnost hledání informací. Výsledkem bude výběr a zdůvodnění dobrovolnické činnosti a navržení konkrétních míst pro její realizaci. Tímto způsobem se podporuje **občanská angažovanost a týmová spolupráce žáků**.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci pracují ve skupinách, kde samostatně **diskutují, navrhnou a vyhledávají** informace na internetu o možných dobrovolnických činnostech pro zlepšení komunity. V rámci celé třídy následně shodnou na jedné dobrovolnické činnosti a **identifikují konkrétní místa** pro její realizaci. Tímto způsobem **aktivně přispívají k vytváření konkrétních nápadů a řešení** pro dobrovolnické projekty v daném území.

Metody badatelské výuky

Badatelské metody v této aktivitě zahrnují **skupinovou diskusi** a výzkum na základě reálných potřeb místní komunity. Žáci jsou povzbuzeni k samostatnému hledání informací na internetu, vyhledávání problémů, a následně navrhnou konkrétní dobrovolnické činnosti. V průběhu diskuse v rámci skupin dochází k **výměně názorů a kreativnímu přístupu řešení konkrétních problémů**. Dále je využívána **metoda terénního výzkumu**, kdy žáci "vyjdou do terénu" městské části, aby získali konkrétní informace o potřebách a možnostech dobrovolnických aktivit v daném území. Tímto způsobem se naučí využívat praktický výzkum k identifikaci potřeb komunity a navrhnou konkrétní akce pro zlepšení místního prostředí.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Počítače: každá skupina by měla mít přístup k počítači s internetovým připojením pro vyhledávání informací a práci s online zdroji.

Pracovní listy: pro strukturovaný záznam nápadů a informací.

Webové stránky: odkazy na dobrovolnické aktivity a nestátní neziskové organizace v městské

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro **nadané žáky** je možné vytvořit samostatnou skupinu nebo jim poskytnout prostor pro individuální práci. Nabídnout možnost samostatného nebo společného projektu a podněcovat jejich kreativitu a samostatnost. Pro **žáky s OMJ** poskytnout instrukce v písemné formě v obou jazycích. Zajistit, aby měli přístup k informacím, které jim umožní plnohodnotně se zapojit do aktivity. U **žáků se SVP** spoléhat na spolupráci ve skupině a podporu od ostatních členů. Při obcházení třídy dbát na to, aby žáci se SVP rozuměli s ostatními a v případě potřeby jim poskytnout individuální pomoc.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 45 min	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část V úvodní části hodiny budou žáci seznámeni s konceptem badatelské výuky, v rámci které budou pracovat samostatně na hledání informací. Cílem hodiny je rozvíjet dovednosti samostatné práce, schopnost nalezení relevantních informací, spolupráci ve skupině a podnítit jejich zájem o dobrovolnickou činnost. Následující část bude věnována počátečním slovům o dobrovolnické činnosti a uvedením žáků do této problematiky. Diskuze s nimi o významu dobrovolnictví, důraz na jeho pozitivní dopady na společnost a povzbuzení s žáky sdílet své osobní zkušenosti s dobrovolnickou činností. Cílem této fáze je vyvolat u žáků pozitivní postoj k dobrovolnictví a podnítit jejich zájem. Celý proces je koncipován tak, aby žáci postupně rozvíjeli schopnosti kritického myšlení, prezentace, spolupráce a kreativity.
20 minut	B Hlavní část Aktivita bude věnována badatelské výuce, což znamená, že žáci samostatně pracují a hledají informace s podporou učitele. V následující fázi jsou rozděleni do skupin po pěti osobách a mají se zaměřit na dobrovolnické činnosti v městské části. Ti, kteří pochází z této části města, mají možnost využít své znalosti o území a místních institucích. Skupiny mají za úkol vymyslet dobrovolnické aktivity, které by mohly pomoci řešit konkrétní problémy v městské části. Žáci jsou vyzváni, aby nejprve sami přemýšleli o nápadech a problémech, než začnou vyhledávat konkrétní webové stránky. Během této fáze učitel obchází skupiny, poskytuje podporu a přidává komentáře k jejich diskusi. Každá skupina má připravené návrhy dobrovolnických činností. V další části hodiny žáci sdělují své názory celé třídě, jednotlivé skupiny prezentují své myšlenky, řešení a navrhované dobrovolnické činnosti. Tato fáze umožňuje žákům sdílet své myšlenky a názory s celou třídou.
15 minut	C Závěr Žáci prezentují své poznatky a zážitky z badatelské výuky o dobrovolnictví. Postoje a názory: žáci reflektují změny ve svých postojích a názorech na dobrovolnictví po absolvování projektu. Zhodnocení týmové spolupráce: skupiny žáků hodnotí efektivitu týmové spolupráce při tvorbě nápadů na dobrovolnické činnosti. Shrnutí výsledků: učitel shrnuje klíčové body a výsledky projektu, ocení kvalitu prezentací a připomene hlavní cíle hodiny.

Kulturní život v městské části: festivaly

Cíle poznávací

Tato aktivita má za účel podporovat celkový rozvoj žáků, zaměřuje se především na jejich poznávací schopnosti a kompetence. V hlavní části žáci individuálně nebo ve skupinách **prozkoumávají festivaly městské části**, čímž si rozšiřují povědomí o kulturním dění v dané oblasti. Následně vytvářejí svůj vlastní festival, což rozvíjí jejich **schopnosti plánování, týmové spolupráce a kreativity**. Vytváření vizuální stránky festivalu, včetně loga a plakátu, dále posiluje jejich kreativní a prezentační dovednosti.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

V rámci této aktivity jsou žáci vedeni k dosažení několika klíčových cílů, které podporují jejich aktivní a činnostní účast. Prvním z nich je **rozvoj dovedností vyhledávání a kritického hodnocení informací**, neboť žáci samostatně zkoumají a analyzují různé aspekty těchto událostí. Dále je kladen důraz na **týmovou spolupráci**, kde žáci ve skupinách vytvářejí vlastní festivalový projekt.

Metody badatelské výuky

V rámci této aktivity jsou žáci podporováni v rozvoji svých badatelských dovedností prostřednictvím **strukturovaného procesu**. Zprv je kladen důraz na metodu **vyhledávání informací**, kdy žáci samostatně prozkoumávají a analyzují festivaly v městské části, s cílem získat relevantní a aktuální data. Tato badatelská metoda **podporuje schopnost efektivního vyhledávání informací** na internetu a **kritického hodnocení** získaných údajů. Kreativní metoda návrhu vizuálního stylu festivalu **podporuje rozvoj inovačního myšlení** a **schopnosti přenosu myšlenek do vizuální podoby**.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Mapy a plány městské části: poskytují žákům vizuální podporu pro lepší porozumění geografického uspořádání a lokalizace festivalů v městské části. Může se jednat o tištěné mapy nebo interaktivní online mapy.

Počítače nebo tablet: slouží k online vyhledávání informací o festivalech, organizátorech, sponzorech a dalších relevantních údajích. Žáci tak mohou efektivně prozkoumávat dostupné zdroje na internetu.

Pracovní listy: žáci dostanou pracovní listy, které jim pomohou systematicky strukturovat informace o festivalech, plánovat a organizovat svůj vlastní festival. Tyto listy mohou obsahovat pro každou fázi aktivit.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro podporu **žáků se SVP** v této aktivitě je klíčové poskytnout individualizovanou podporu, aby mohli plně participovat na vzdělávacím procesu. Žáci se SVP mohou být zařazeni do skupin společně s ostatními žáky. V případě potřeby může být učitelovi užitečné vytvořit skupiny tak, aby byly heterogenní a respektovaly různorodé potřeby žáků.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 min (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část Učitel zahájí hodinu představením tématu, výrazně zdůrazňujíc jeho aktuálnost a společenský význam. Tento krok slouží k vytvoření kontextu, který propojuje výuku s reálnými situacemi a podněcuje zájem žáků. Učitel může využít aktuální informace o kulturních událostech v místě či příbuzné oblasti, což zvyšují relevanci tématu. Následně učitel stručně a jasně představí úkol nebo aktivitu, kterou budou žáci provádět. Zadání aktivity bude vymezeno srozumitelně a také v souladu s výukovými cíli. Učitel vyzve žáky, aby pokládali otázky nebo vyjadřovali případné nejasnosti týkající se zadání, což poskytne prostor pro iniciativu a aktivní účast žáků.
45 minut	B Hlavní část Hlavní část výukové hodiny bude systematicky strukturována tak, aby žáci aktivně zapojení získali nejen teoretické znalosti, ale také praktické dovednosti v oblasti plánování a organizace. Žáci budou individuálně nebo ve skupinách provádět vyhledávání informací o festivalech konaných v městské části. Během této části se zaměří na různorodé festivaly, jakými jsou hudební, divadelní, filmové a další. Získají klíčové informace, jako jsou data konání, místo, pravidelnost, organizátor a sponzoři. Tyto informace jim slouží jako základní inspirace pro následující fázi, kde vytvoří návrh vlastního festivalu. Po skončení fáze vyhledávání budou žáci rozděleni do skupin, kde každá skupina vytvoří svůj vlastní festival. Losování jim přidělí role a na základě získaných informací vytvoří podrobný plán svého festivalu. To zahrnuje specifikace žánru, rozdělení rolí v týmu podle schopností, určení místa a termínu konání, stanovení rozpočtu, plán marketingu, hledání sponzorů a identifikaci cílové skupiny. Během této aktivity budou mít žáci neustálý přístup k internetovým zdrojům, což umožní další hledání relevantních informací. Poslední fáze této části bude věnována tvorbě vizuální stránky festivalu. Žáci vytvoří návrh loga a designu plakátu, přičemž budou mít k dispozici materiály pro inspiraci ve formě vytištěných plakátů předešlých festivalů. Tato vizuální stránka bude sloužit k prezentaci jejich festivalu v následující části hodiny. Celý proces je navržen tak, aby žáci získali dovednosti v oblasti týmové spolupráce, tvorby plánů a vizuální prezentace projektů.
35 minut	C Závěr Závěr výukové hodiny bude zaměřen na prezentaci výsledků a reflexi celého procesu. Žáci budou mít příležitost prezentovat své vlastní festivalové projekty a vizuální stránky před třídou. Tato prezentace bude doprovázena strukturovanou diskuzí a zpětnou vazbou. První část závěru bude spočívat ve vystoupení jednotlivých skupin, které představí svůj festival, jeho zaměření, klíčové detaily a inovace, které do

	projektu zahrnuly. Žáci budou mít možnost prezentovat nejen obsah svého projektu, ale také zdůraznit přínosy a výzvy, se kterými se setkali během jeho tvorby.
--	--

Otázka bezdomovectví v městské části

Cíle poznávací

Žáci se ve výuce naučí **kriticky přemýšlet nad fenoménem bezdomovectví** v kontextu sociálního života v konkrétní městské části hl. m. Prahy a pokusí si na základě dostupných informací utvořit vlastní názor na danou problematiku. Cílem je *posílit kritické myšlení* a tvorbu názoru na základě získaných a výzkumně ověřených informací o fenoménu bezdomovectví a příčinách jeho vzniku. Žáci si osvojí pravidla pro použití statistických údajů a dokumentů ČSÚ.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáky čekají práce s ověřenými daty, řešerše tématu bezdomovectví jako dominantní metody výuky. Rovněž analýza obsahu videa, kritické hodnocení mediální prezentace. **Hodinu si řídí do značné míry sami žáci.** Učitel v hodině plní roli organizátora, žákům jen lehce pomáhá. Činnostní cíl spočívá také v dovednosti zahajovat, vést a ukončovat dialog a vést diskuzi se spolužáky, vytvořit strukturu otázek pro interview.

Metody badatelské výuky

Řešerše tématu bezdomovectví, kritická analýza videodokumentu, formulace otázek prezentujících různé kontexty bezdomovectví, rozbor motivů prezentovaných subjektů, **vytváření vlastní hodnotící optiky mediálních informací**, identifikace a formulace příčinných faktorů v problematice bezdomovectví, zpřesňování problému, příprava interview s osobou bez domova.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Video: Příběhy osob bez domova v okolí Hlavního nádraží v Praze

https://www.youtube.com/watch?v=tLMvflrhzbc&ab_channel=Dob%C5%99%C3%AD%C4%8Clov%C4%9Bci

Video, článek z MPSV – ŠTĚCHOVÁ, M. Bezdomovci a vybrané sociálně patologické jevy.

Dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/4-2009-bezdomovci-a-vybrane-socialne-patologicke-jevy.aspx>

Statistické ukazatele ČSÚ dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/cesko-v-cislech-2021>

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáky se specifickými poruchami učení (dále i odlišným mateřským jazykem apod.) bude využita vizuální opora na tabuli při tvorbě myšlenkové mapy v úvodu hodiny. Téma je prezentováno formou videa a zvukové stopy, je tedy využito více senzorických kanálů pro příjem informací (s ohledem na žáky s postižením zraku). V průběhu hodiny bude ještě možnost nahlédnout do odborného článku MPSV a statistik ČSÚ, kde žáci čerpají důležité informace o bezdomovectví (s možností většího zapojení žáků s postižením sluchu). Zároveň mají žáci možnost sdílet své postoje nejprve ve dvojicích a následně v menší skupině, kde blíže spolupracují na přípravě interview s člověkem bez domova a ujasňují si své postoje. Odpovídá to potřebám žáků s překážkami v učení různého typu. Pro **žáky nadané** je možnost osobní realizace v pozici mluvčího skupiny, získávají tak zodpovědnou úlohu a uplatní své verbální dovednosti.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace celkem 45 minut	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část Myšlenková mapa – icebreaker na téma „způsob života v naší obci/ městské části“. Žáci přemýšlí nad způsobem každodenního života v místě, kde bydlí a kde studují. Zamýšlí se nad vlastním způsobem života a svými postoji ke vzdělání, budoucímu zaměstnání, hodnotou ekonomických zdrojů pro život, hodnotou rodiny a rodičovství, nad vlastní vizí svého života v dospělosti. Své nápady vizualizují ve společné myšlenkové mapě (tabule, nástěnka). Pokud učitel vidí, že žáci nepřicházejí na další nápady, začne postupně označovat návrhy žáků (vzdělání, zaměstnání,...) a doptávat se na dopady ztrát těchto životních standardů. Jakmile žáci vymyslí různé návrhy reakcí na ztráty "jistot" seznámí se s pojmem "sociálně patologické jevy" = např. kriminalita, závislosti nebo fenomén bezdomovectví.
10 minut	B Hlavní část Prezentace videodokumentu o bezdomovcích u Hl. nádraží v Praze (viz online zdroje). Rešerše ve dvojicích (náhodně sestavených) na téma bezdomovectví s využitím odborného článku z internetu (viz zdroje). Párový dialog na téma příčiny bezdomovectví. Žáci se rozdělí do dvojic. Cílem párového dialogu je zodpovědět na otázky: <i>Jak se člověk stane bezdomovcem? Jak by ses v některých situacích, které vedou k tomu, že lidé končí bez domova, zachoval/a ty? Je možné systematicky lidem bez domova pomáhat?</i> Výstupem dialogu bude představení vlastního názoru (v rámci páru) na téma příčinné faktory bezdomovectví.
10 minut	V průběhu debaty vyučující obchází dvojice a doptává se na případné nejasnosti a poskytuje žákům zpětnou vazbu. Příprava interview s bezdomovci (tři páry tvoří skupinu). V uzavřené skupině tři páry žáci sdílí své postupy a strategie tvorby interview k tématu. Rozdělí si úkoly, tvoří osnovu s výběrem otázek. Výstupem bude připravené interview, jehož cílem je odhalit příčiny, které u jednotlivce vedly k bezdomovectví.
15 minut	C Závěr Řečnické vystoupení Prezentace připravené osnovy interview, její zdůvodnění, prezentace vlastních postojů k bezdomovectví v rámci skupin. Učitel vždy krátce po prezentaci zhodnotí spolupráci ve skupině a skupinový přednes + prezentační dovednosti skupiny. Skupina sama zhodnotí spolupráci ve skupině a postup při přípravě interview.

Demografie a její využití v místě našeho učení

Cíle poznávací

Žáci se naučí využívat informační technologie a budou se učit **orientaci v grafech**; osvojí si i schopnost práce se statistickými údaji; posílí schopnosti kooperace ve skupině; naučí se argumentovat při diskuzi; budou procvičovat schopnost analýzy a syntézy a **kritické myšlení**. Bude stimulována schopnost žáků **sledovat demografické problémy z více úhlů pohledu**, zejména v kontextu potřeb místa (lokality), v níž se učí a žijí.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci se naučí vzít v potaz **ekonomické a sociální aspekty z minulosti**, které ovlivnily vývoj dem. pohybu obyvatelstva hl.m. Prahy a vzhledem k těmto poznatkům z nich budou usuzovat budoucí progres. Nebude ale stačit pouhé sdílení svého názoru, žák bude muset své myšlenky zdůvodnit. Názorové a argumentační sdílení pak vyústí v diskuzi, na kterou budou žáci vzájemně reagovat.

Metody badatelské výuky

Simulace výzkumu a jeho vyhodnocení, diskuze a argumentace názorů, práce s grafy a statistikou – analýza a syntéza, využití dialogizace a argumentace žáků založené na důkazech. Výstupem bude simulace výzkumného šetření informací týkajících se demografických procesů v rodinách studentů a jeho procentuální porovnání s hodnotami zveřejněnými ČSÚ za uplynulé tři kalendářní roky; **práce s daty a grafy; vytvoření vlastního grafu**, který bude znázorňovat získaná data z dotazníkového šetření žáků ve škole; analýza a syntéza dat; spojování hodnot demografického procesu s ekonomickými, historickými a sociálními souvislostmi

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Internetové zdroje, statistické údaje dostupné z:

https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide, <https://www.czechdemography.cz/>

Atlas ČR, blok pro poznámky, IT prostředky, dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/ediciplan.nsf/select_obyvatelstvo

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou členy výzkumných týmů a učitel usměrňuje jejich aktivní zapojení a roli v týmech. Při výpočtech a přípravě prezentací výzkumu dostávají **žáci se specifickými poruchami učení** (dyslexie, dyskalkulie...) zesílenou poradní roli v rámci týmu.

Žáci s narušenou komunikační schopností a SPU nebudou při prezentacích nuceni k vystoupení před třídou – v týmech si mohou zvolit mluvčího, aby nebyli vystaveni neprospěšnému stresu. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří budou chtít verbálně argumentovat a sdělovat své názory, budou mít otevřený prostor pro sdělení svých myšlenek a úvah. Případně je možné diskuzi uskutečnit také s pomocí aplikace „Padlet“. Mohou se ale osvědčit jako vyhledávači dat na internetu, které pak budou mluvčímu sloužit jako podklad pro prezentaci zjištěných faktů.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace celkem 45 minut	Činnost učitele a žáků
5 minut	A Úvodní část Učitel žáky uvede do problematiky demografie za pomoci učebnice pro střední školy a atlasu. Vysvětlí jim obecné pojmy „demografie“, „dynamika obyvatelstva“, „demografický přechod“, „úmrtnost“, „porodnost“, „rozvodovost“, „sňatečnost“, význam demografických informací pro obyvatele městské části, v níž se škola nachází.
5 minut	B Hlavní část Tipovací soutěž – odhady porodnosti, sňatečnosti, rozvodovosti, úmrtnosti ve vybrané městské části Prahy. Žáci zapisují své odhady pohybu obyvatel za uplynulý rok pro každou z měřených položek. Mohou se přitom inspirovat staršími statistikami do r. 2020, které jim poskytne učitel. Odhady si žáci poznamenají a na konci tipovací soutěže porovnají s reálnými čísly ČSÚ. Z vítězů bude zvoleno 5 kapitánů výzkumných skupin. Ostatní žáci si budou losovat čísla, aby se rozdělili do celkově pěti skupin (ve skupině smí být maximálně 6 žáků), ve kterých budou vypracovávat skupinový úkol za pomoci informačních technologií na zadaných webových odkazech (viz zdroje).
20 minut	Demografické charakteristiky hl. m. Prahy Každá výzkumná skupina zjišťuje data k jednomu demografickému ukazateli v časovém průběhu let v hl. m. Praze, sleduje zejména vývoj v posledních třech letech. Skupiny se přitom seznámí s pravidly užívání a zveřejňování statistických údajů ČSÚ.
10 minut	Prezentace Každá z výzkumných skupin připraví a následně představí ostatním zjištěná data v jednoduchých kontingenčních tabulkách a případně grafech vytvořených pomocí aplikace „google form“. Prezentovaná data mluvčí skupiny doplní ústním komentářem. Diskuzní část hodiny – dialogizace V této části hodiny učitel promítne statistiky pohyblivosti úmrtnosti, porodnosti, plodnosti, sňatkovosti a rozvodovosti z historických statistik ČR týkajících se Prahy. Žáci budou diskutovat své názory, jakými historickými událostmi byla pohyblivost podmíněna – studenti budou zdůvodňovat své domněnky a v již definovaných výzkumných skupinách budou odhadovat a diskutovat možné souvislosti. Učitel bude fungovat nejen jako kontrola zjištěných informací skupin, zároveň bude informace doplňovat, kontrolovat aktivitu skupin při hledání informací a dohlížet na dodržování pravidel diskuze. Členové ostatních skupin mohou argumentovat, zda se v názorech shodují či nikoli a přijít se svými úvahami. Tento úsek hodiny bude zakončen úvahami žáků o prognóze demografických procesů u nás a o pravděpodobných hodnotách v budoucnu. Předmětem debaty budou také: pohyby obyvatel v době válečného konfliktu, pandemie, politická situace a porodnost, sociální zabezpečení seniorů a úmrtnost, atd. V rámci této aktivity bude potřeba, aby učitel kontroloval, jakým směrem se diskuze ubírá a zda žáci dodržují pravidla dialogu, zda má každý možnost se vyjádřit a zabezpečit bezpečné prostředí pro tuto aktivitu.

5 minut	C Závěr Shrnutí dosažených výsledků a zjištění. Učitel na závěr představí nejvýznamnější pražská pracoviště zabývající se demografií v ČR, extrémní události v ČR, které ovlivnily demografické procesy populace, významné sociální a ekonomické důsledky demografického senescence.

Kartografie, toponosmatika a geologické složení místa našeho učení

Cíle poznávací

Žáci se naučí **orientovat v atlase**, rozšíří si znalosti místopisu, objasní si vznik zeměpisných názvů, **získají znalosti o geologickém složení** Země a litosférických pohybech, o Wegenerově teorii pohybu kontinentů a principů deskové tektoniky, seznámí se s geologickými charakteristikami Městské části Praha - Čakovice (lokalizace, geologická charakteristika, ochrana území, výskyt radonu aj.)

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci se zapojí do přípravy práce a realizace práce **badatelských skupin**, rozdělí si role ve výzkumném týmu, seznámí se se strukturou výzkumné zprávy, s výběrovými kritérii bádání, s prací s geologickou mapou a se zdroji místopisnými. **Analyzují a vyhodnocují nalezená data** a podrobují je kritické rozpravě z hlediska přínosu v závěrečné diskuzi.

Metody badatelské výuky

Simulace výzkumu a jeho vyhodnocení, diskuze a argumentace názorů, práce s mapou a místopisnými odbornými prameny, argumentace žáků založené na důkazech a práci s vědecky ověřenými daty. Výstupem je výzkumná zpráva, jejíž strukturu si žáci osvojí a naplní obsahem na základě výsledků své badatelské činnosti ve skupinách.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Internetové zdroje, statistické údaje:

CHARVÁT, Josef. Farní osada Velké Čakovice. Praha: vl.n., 1902 dostupné z

<https://www.digitalniknihovna.cz/mlp/view/uuid:460da150-76a6-11dd-a139-000d606f5dc6?page=uuid:f66b78b0-76a6-11dd-b92d-000d606f5dc6>

Laštovka Marek a kol. Pražský uličník. Encyklopedie názvů pražských veřejných prostranství. 1. díl (A-N). Nakladatelství Libri. Praha. 1997. ISBN 80-85983-24-9. str. 114 (tištěná kniha)

Katastrální mapa Čakovic, dostupná z

<http://sgi.nahlizenidokn.cuzk.cz/marushka/default.aspx?themeid=3&&MarQueryId=6D2BCEB5&MarQParamCount=1&MarWindowName=Marushka&MarQParam0=731561>

Geologické mapy Čakovic dostupné z:

<https://mapy.geology.cz/geocr500/?center=-734200%2C-1036800%2C102067&level=6>

Radonové mapy dostupné z <https://mapy.geology.cz/radon/>, geovědní mapy se zajímavostmi

dostupné z https://mapy.geology.cz/geologicke_lokality/

Hydrogeologická mapa dostupná z https://mapy.geology.cz/hydro_rajony/

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozptýleni v badatelských skupinách. Veškerá pravidla a zadání úkolů budou předána jak ústně, tak elektronicky (notebook, PC, iPad), aby si žáci se specifickými poruchami učení, s odlišným mateřským jazykem i nadaní během práce mohli zadání a pravidla připomenout. Když učitel uvidí, že je pro určitého žáka přiřazená role nevhodná a nezvládá ji, do procesu vstoupí a může mu roli změnit, popř. si ji může s někým proměnit. Zásadní je, aby se každý cítil být akceptován a přijímán a pokud se ve skupině necítí komfortně, může to sdílet s vyučujícím a ten se pokusí, aby byly podmínky jeho zapojení co nejvhodnější.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace celkem 90 minut (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
20 minut	A Úvodní část Místopis Žákům je vysvětlen princip překladu a přepisu cizích zeměpisných názvů. Jsou uvedeny nejznámější příklady (Benátky – <i>Venezia</i>, Řezno – <i>Regensburg</i>) a posléze začíná samotná práce žáků. Představí si další méně známé názvy měst a obcí, než je český ekvivalent nebo pozdější originál. Učitel žákům vysvětlí, že zeměpisné názvy je třeba se učit v originále. Letištní terminály, orientační silniční tabule, odborně zpracované autoatlasy vždy udávají místní názvy, které jsou jediné vhodné pro správnou orientaci v daném místě. (př: obec „Dobbiaco“ uvedena v českém atlase se nedá nalézt, protože obec je reálně opařena tabulemi „Toblach“, jelikož se jedná o italskou obec v Jižním Tyrolsku, kde se ale hovoří německy). Žáci se následně pomocí mobilních technologií snaží najít odborný zdroj (Charvát, 1902) a jeho pomocí zjistit, jak se dříve nazývaly Čakovice a proč (Čachovice či Čechovice, což bylo odvozeno od jména Čach nebo Čech, v době německé okupace též Tschachowitz).
55 minut	B Hlavní část Toponosmatika Učitel vysvětlí geologické složení Země se speciálním zaměřením na litosféru. Žáky seznámí s tím, že zemská kůra je rozlámaná na jednotlivé litosférické desky, pohybující se „plující“ po astenosféře, tekuté geologické vrstvě (viz Wegenerova teorie pohybu kontinentů). Mezi deskami vznikají různé interakce (divergence, konvergence, transformace). Desková tektonika má za důsledek horotvorné procesy na Zemi a určuje také geologické složení Evropy, Čech a konkrétního místa v Čechách. Geologické složení městské části Praha – Čakovice (badatelská práce ve skupinách) Žáci se rozdělí náhodným výběrem do badatelských skupin (losováním apod.) a dostanou odkazy na stránky s informacemi o geologickém složení katastru Čakovic, a tím i rychlý přístup k těmto informačním zdrojům. Skupiny probádají geologickou lokalitu Čakovic podle připravených jednoduchých výběrů (lokalizace, geologická charakteristika, ochrana území, detailní údaje o záznamu). Při detailním vyhledávání v databázi mohou skupiny použít přímo vlastní kombinaci výběrových podmínek. Využitou metodou zkoumání bude analýza odborných zdrojů. Skupiny mohou vyhledávat: - chráněná území v Čakovicích a okolí v různých stupních ochrany, vědecky významné locality; - radonové riziko v katastrálním území Čakovic a v okolí na "radonové mapě"; - informace o geologických zajímavostech v Čakovicích a v okolí

	pomocí geovědní mapy; Žáci se také mohou zabývat hydrogeologickou charakteristikou oblasti. Výstupem skupinové práce bude ucelená výzkumná zpráva o geologickém stavu katastrální oblasti Čakovic, jejíž jednotnou strukturu učitel stanoví pro všechny skupiny. Zpráva bude doplněna všemi skupinami, čímž bude vytvořen společný výstup.
15 minut	C Závěr V závěru žáci diskutují o tom, čím je obohatila výuka a k čemu mohou nově nabyté znalosti využít. Slovo si předávají v pořadí, jaké si vylosovali (číselné losy).

Demografické procesy v Praze

Cíle poznávací

Žáci se seznámí s demografickými procesy v Praze cestou vlastního úsilí k dohledávání dat a dokládání věcné argumentace v diskuzi. Naučí se vytvořit expertizu. Seznámí se s **obsahy demografických pojmů: úmrtnost, porodnost, sňatečnost, rozvodovost, migrace** v historickém kontextu a v celé šíři oboru demografie.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci dohledávají definice termínu demografie z nejrůznějších zdrojů a sestaví ucelený popis termínu. Naučí se **pracovat s grafy**, vybírat z nich relevantní údaje a dále s nimi pracovat. Budou vedeni k **vytvoření myšlenkové mapy** s centrálním tématem „demografické procesy v Praze“. Vyzkouší si možnost hodnocení sebe sama a druhých v kooperativních aktivitách.

Metody badatelské výuky

Rešerše zdrojů, **tvorba** definičních okruhů, **analýza** dokumentů, **práce** s grafy, **uspořádání** dat, **diskuze**, tvorba expertizy.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Grafy demografických průběhů, webové stránky:

<https://www.czso.cz/>, www.czechdemography.cz.

iPady, mobilní telefony, PC v místnosti, frazeologické slovníky, encyklopedie, slovníky cizích slov, demografické příručky apod.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Úvodním brainstormingem vtáhneme žáky se speciálními vzdělávacími potřebami do probíraného tématu, poté přes rešerši, do které se zapojí dle svých potřeb, přechází společně s ostatními žáky k práci ve skupinách. Jejich roli ve skupinách určuje počet sourozenců, **žáci se speciálními vzdělávacími potřebami** mohou dle doporučení učitele doplnit méně početnou skupinu 5ky, jejíž role jim lépe vyhovuje, a zajišťovat hladký průběh skupinových aktivit. Do kooperativních aktivit jsou zapojeni také **žáci se specifickými poruchami učení** prostřednictvím diskuze ve skupinách, **žáci nadaní** mohou zajistit společnou práci na grafu, ostatním mohou prospět vrstevnickým učením a hodnocením.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 45 minut	Činnost učitele a žáků
5 minut	A Úvodní část Představení tématu hodiny, základních demografických pojmů, formulace cíle a organizace skupin Rozdělení žáků do skupin cíleným výběrem - Učitel rozdělí žáky do 5 homogenních skupin cíleným výběrem, učitel žáky zná a díky tomu může vytvořit homogenní skupiny, kde budou zastoupeni žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i žáci bez nich. Rozdá žákům lístečky se symboly jednotlivých demografických procesů (např. novorozenec = porodnost, svatba = sňatečnost atd.), poté se v prostoru třídy najdou žáci se stejným symbolem a utvoří pracovní skupinu kolem lavice v určité části třídy, kde se nebudou rušit s další skupinou. Rozdělení rolí a sběr dat o určitém jevu (počet sourozenců) - Učitel dá pokyn skupině, ať si rozdají čísla tak, že se seřadí podle počtu sourozenců, dle pořadí každý dostane číslo vzestupně od 1-5 (např. 1 sourozenec – č. 1, 2 sourozenci – č. 2). Počty sourozenců jednotlivých žáků sepíší na papír. Pokud má více žáků stejný počet sourozenců, seřadí se daní žáci podle abecedy prvního písmene příjmení a dále se pokračuje opět podle počtu sourozenců.
8 minut	- Učitel rozdává role následujícím způsobem: 1ky - mluvčí a vyhledávač na internetu 2ky – zapisovatelé 3ky – výtvarníci/grafici 4ky – expert, který následně půjde podat informace do expertní skupiny 5ky – strážce času a klidu ve skupině Brainstorming a jeho „evidence based“ korekce k novému pojmu - Učitel zadá pojem „demografie“ k tvorbě prekonceptů a k probádání - Žáci soustředí ve skupinách své prekoncepty k termínu „demografie“ na tabule / postery, notebooky. Následně dohledávají definice termínu demografie z nejrůznějších zdrojů a sestaví ucelený popis termínu.“ - Žáci mají k dispozici zdroje: internet – wikipedie a další zdroje – iPady, mobilní telefony, PC v místnosti, frazeologické slovníky, encyklopedie, slovníky cizích slov, demografické příručky apod. - své původní představy o obsahu pojmu nyní ve skupinách korigují podle dohledaných evidence based výsledků; ostatním sdělí, k čemu dospěli a nakolik byly jejich původní představy (ne)přesné.
15 minut	B Hlavní část Demografické procesy Učitel napíše na flipchart 5 témat (úmrtnost, porodnost, sňatečnost,

10 minut	rozvodovost, migrace stěhování v hl. m. Praze) – a skupiny mají podle symbolu, který mají na lístečkách zjistit, jaký demografický proces budou zpracovávat Metoda odvozování – Každá skupina dostane graf týkající se dílčího demografického procesu a související článek, má za úkol sepsat a diskutovat ve skupině, co lze z těchto dvou zdrojů odvodit. Tvorba expertizy – Nyní skupiny vyšlou experta do expertní skupiny, kde se sejdou experti ze všech skupin. Tato skupina má za úkol vytvořit myšlenkovou mapu s centrálním tématem „demografické procesy v Praze“, z kterého budou vycházet stručně, 1 větou popsané jednotlivé procesy s využitím internetových a tištěných zdrojů. Tvorba grafů – Učitel dá pokyn, aby utvořili skupinu výtvarníci z jednotlivých skupin a vzali si s sebou papír s počty sourozenců jednotlivých žáků. Žáci mají výtvarně/graficky zkonstruovat demografický graf/diagram, z kterého bude patrné, jaký počet žáků třídy má kolik sourozenců. Metoda hodnocení – V čase, kdy experti a výtvarníci pracují v dočasně nově utvořených skupinách, zadá učitel zbývajícím žákům ve skupinách úkol, aby vymysleli jednoduchou šablonu na hodnocení výsledků práce skupiny expertní a výtvarné. Prezentace expertní skupiny Každý člen expertní skupiny shrne svůj demografický proces 1 větou, prezentuje ostatním stručný souhrn informací. Probíhá diskuze s třídou, zda měli spolužáci o tématu povědomí, zda se jejich znalosti prohloubily a učitel do diskuze vstoupí s otázkou „Jak demografické procesy ovlivňují naše životy?“ Vyzve výtvarníky, aby seznámili třídu s daty týkajícími se počtu sourozenců jednotlivých žáků ve třídě. Prezentace demografického grafu výtvarníků Výtvarníci představují vizualizovaný graf vyjadřující počty sourozenců ve třídě. Učitel vyzve žáky, aby na webových stránkách ČSÚ našli, jaký byl průměrný počet dětí v rodině před 100 lety. Kdo najde informaci jako 1., řekne ji celé třídě a následuje diskuze na téma, proč to tak je? K čemu nám jsou demografické údaje?
7 minut	C Závěr Hodnocení škálou ○ Po ukončení skupinové práce učitel odkryje tabuli, kde jsou následující možnosti ▪ Rozhodně NE – 1 bod ▪ Spíše NE – 2 body ▪ Spíše ANO – 4 body ▪ Rozhodně ANO – 5 bodů ○ Vyzve žáky, aby se zamysleli nad průběhem skupinové práce v hodině

	a zapisovali si číselné hodnoty odpovědí na následující otázky ▪ Je vaše skupina schopná i náročnějších úkolů? ▪ Věděl vždy každý z vás, co má dělat? ▪ Chválili jste se ve skupině za práci a dobré nápady? ▪ Měl hlas každého ve skupině stejnou váhu? ▪ Odvedl každý ve skupině přibližně stejný díl práce? ○ Žáci sečtou body a učitel pokračuje dalšími otázkami, tentokrát zaměřenými na vlastní práci ▪ Pracoval jsi ve skupině tak, jak nejlépe jsi dovedl? ▪ Vyslechla skupina tvůj názor? ▪ Cítíš spoluzodpovědnost za práci tvé skupiny? ▪ Naučil ses při práci ve skupině něco nového? ▪ Cítil ses při práci ve skupině dobře? ○ Žáci opět sečtou body a učitel nechá žáky zvedat ruce na určitý počet bodů, např. „Kdo má 18 a více bodů v prvním součtu? Kdo má 15 a více bodů v druhém součtu?“ Učitel se věnuje disproporcím a iniciuje diskuzi a reflexi na to, jak se komu pracovalo ve skupině, proč je někdo spokojen s prací skupiny, ale ne s vlastní apod. Shrnutí získaných výsledků ▪ učitel formuluje, jak byl splněn cíl hodiny, čemu byla věnována a upozorní na definiční okruhy, s nimiž se pracovalo
--	--

Příběh pražského rodáka, který mě inspiruje

Cíle poznávací

Žáci se **seznámí s formou narativního rozhovoru** (jako výzkumného postupu) o životních událostech, příbězích, názorech, míněních a postojích konkrétní osoby, ověří si tento nástroj získávání dat v praxi. **Poznají životní příběhy osob**, které se narodily v Praze a nadále v ní žijí, tvoří a pracují, zakládají rodiny a organizace a spoluutváří sociální kolorit tohoto města. Pochopí principy, postupy a významy naratologie a narativní

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Podpora komunikačních dovedností, dovednosti **vedení narativního rozhovoru a sestavení životního příběhu**. Dovednost volby respondenta / informanta pro svůj záměr, dovednost záznamu a jeho převedení do formátu, který usnadní transkripci a analýzu. **Prezentace příběhu** ve třídě.

Metody badatelské výuky

Využití a analýzy narativního materiálu. Žáci si volí příběh konkrétní osoby jako hlavní předmět svého výzkumného zájmu (tzv. životní příběh). Narativní perspektiva je vede k výzkumné metodě - narativní interview i k metodě analýzy dat (narativní analýza). Příběh zvolené osoby – pražského rodáka - je tedy prostředkem i cílem vlastní práce žáků.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Internetové zdroje, statistické údaje dostupné z:

REICHEL, Jiří. Kapitoly metodologie sociálních výzkumů. Praha: Grada, 2009, s. 111. ISBN 9788024730066.

Metody vedení rozhovorů dostupné z <https://alai-web.org/cs/typy-a-metody-rozhovor%c5%af-ve-v%c3%bdzkumu/>

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mohou využít své unikátní zkušenosti s životem v podmínkách handicapu a přinést do výuky kauzy osob s podobným postižením, které navzdory svému znevýhodnění zajistily svou práci a svým odkazem přínos pro českou společnost. Inspirativní mohou být příběhy osob, které v podmínkách těžkého omezení pohybu či orientace aktivně žijí v hl.městě, pracují a projevují občanskou angažovanost ve veřejném životě.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 minut (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část (1) <i>Jak se zachytí a popíše životní příběh člověka? Co je to případová studie a jak se tvoří? Co je narativní psychologie a co je naratologie? Jak pracují s tématem lidského života? Kde jsou obvykle využívány?</i> Cílem úvodní části hodiny, kterou učitel otevře těmito klíčovými otázkami, je uvedení žáků do tématu a ukotvení pojmů spojených se story-line metodou a s designem případové studie. Žáci sdílejí, co vše si představují pod pojmy narativ, narace, narativní rozhovor. Učitel ukotví pojem pro následnou práci žáků (představení člověka s využitím techniky rozhovoru a následné sestavení popisu jeho životního příběhu se znázorněním časové osy, která znázorňuje významné události jeho života).
30 minut	B Hlavní část (1) Ukázky medailonků známých osobností z masmédií Cílem je zorientování žáků k možné formě zpracování životního příběhu a motivace žáků k této činnosti. Učitel pustí žákům ukázky různých příběhů známých osobností z televizního dokumentárního cyklu „13. komnata“ nebo cyklus Stream originals „Moje místa“. Vybrané osobnosti by měly být čímkoliv blízké žákům – zvýší se tak jejich motivace. Formy: např. video; reportáž - rozhovor, powerpoint prezentace. Diskuze bude směřována k tomu, zda byl příběh dostatečně inspirativní a pro koho, zda byl dobře v dokumentu převyprávěn, zda je možné vyznačit časovou osu se znázorněním nejvýznamnějších okamžiků a událostí života představené osoby. Zadání kritérií pro výstup Cílem je vymezení rámce práce žáků a zorientování žáků směrem k očekávanému výstupu. Žáci mají za úkol připravit si a provést rozhovor s inspirativním člověkem podle své volby a zjistit tak významné okolnosti jeho života v Praze. Následně mají provést záznam rozhovoru na mobilní telefon, nahrávku transkribovat a analyzovat, významná sdělení poznamenat a využít jako osu životního příběhu. Je-li to ze získaných dat možné připravit náčrt časové osy s vyznačením významných událostí a milníků v životě informanta. Učitel zadá a vizualizuje konkrétní kritéria pro výstup – sestavený životní příběh inspirativního jedince.
5 minut	C Závěr (1) Reflexe hodiny a diskuze práce v terénu Žáci reflektují, jak je jim srozumitelné zadání jejich samostatné terénní práce; zda cítí obavy z této práce, případně jaké. Diskutují o tom, jak se cítí být motivováni, k čemu jim získané dovednosti budou.
Práce v terénu v rozsahu 2 hodin	Individuální práce žáků: volba, provedení rozhovoru a popisu životního příběhu člověka, který je inspirativní. Cílem je také, aby si žáci uvědomili, kteří pražští rodáci je inspirují a čím konkrétně.

5 minut	A Úvodní část (2) Návrat k zadání individuální práce žáků v terénu. Otevření diskuze k výběru a oslovení osob pro rozhovor, k průběhu rozhovoru, jeho záznamu a analýze. Žáci vyjadřují a sdílejí své zkušenosti.
30 minut	B Hlavní část (2) Žáci vyplní na připravené lístky hl. charakteristiky svých informantů: věk, pohlaví, obor činnosti či zájmu. Dvojice žáků sestaví 3 kategorie inspirativních osob dle stejných či podobných charakteristik. Příběhy osob s podobnými charakteristikami jsou sdíleny a diskutovány v rámci tří skupin. V rámci každé skupiny je zvolen jeden nejlépe popsany životní příběh, který je prezentován v rámci celé třídy.
10 minut	C Závěr (2) Vyhodnocení přínosu získaných dovedností a zkušeností žáků z přímého provedení narativního rozhovoru a z přípravy a prezentace životního příběhu inspirativního pražského rodáka.

Sociální služby poskytované na Praze 5

Cíle poznávací

Žáci se pomocí internetu a tištěných pramenů **seznámí s různými typy sociální služby** (terénní, domácí péče, odlehčovací služba, osobní asistence, pobytová služba aj.) a také s cílovými skupinami, které tyto služby potřebují a využívají na Praze 5. Porozumí průběhu sociálních šetření k určování rozsahu potřeb sociální služby a tzv. soběstačnosti, seznámí se s pravidly udělování dávek sociální péče.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci budou přiváděni ke **kooperaci ve skupinách**, k vyhledávání zdrojů s pomocí internetu, ke studiu tištěných pramenů, k vedení diskuse se třídou.

Metody badatelské výuky

Rešerše odborných pramenů v elektronické i tištěné formě, analýza dat, kritická analýza obsahů webových stránek organizací poskytujících sociální služby, týmová práce ve skupinách, rozdělení rolí v týmu, kladení otázek v diskuzi, prezentace získaných dat a informací, formulace závěrů.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Internetové zdroje informací a dat týkajících se městské části Prahy 5:

<https://www.praha5.cz/>

<https://www.praha5.cz/socialni-sluzby/>

Příklady odkazů ke konkrétním odvětvím:

<https://www.csop5.cz/>

<https://www.csop5.cz/page/pobytove-sluzby/><https://www.praha5.cz/pomoc-obcanum/narodnostni-mensiny-pomoc-obcanum/>

<https://kpss.praha5.cz/bezpecnost-a-drogy/protidrogova-prevence/poradny-a-odborna-pracoviste/>

Žák s odlišným mateřským jazykem -> Pokud se jedná o žáka, který vůbec nerozumí nebo rozumí velmi málo, měl by u něj být asistent pedagoga, který umí jeho mateřským jazykem, aby mu zadání vysvětlil. Pracovní list bude mít dostupný v obou jazycích.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami – např. pro žáky, kteří jsou slabozrací bude pracovní list ve formě pro ně přívětivější – písmo bude větší, bezpatkové.

Pokud zde budeme mít žáka, který má **ADD, ADHD** dostane za úkol např. rozdat pracovní listy – aby došlo k odpočinku a on se tak dále mohl soustředit na práci. V případě žáka s ADHD jsou možné kompenzační pomůcky – kostky s knoflíky, mačkáací balónky (aby někam mohl soustředit svou energii).

Dále žáci se SVP budou rovnoměrně rozmístěni do vytvořených skupin tak, aby jim ostatní pomohli se zapojit, aby se necítili vyčlenění z kolektivu. **Žáci nadaní** se mohou ujmout žáka, který jde prezentovat třídě, a poskytovat mu podporu v diskuzi. .

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 minut (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
10 minut	A Úvodní část Vyučující žáky seznamuje s prací, kterou budou provádět, oznamuje jim téma, kterým se budou zabývat a nastíní jim postup, kterým se mohou inspirovat.
15 minut 30 minut 30 minut	B Hlavní část Hledání zdrojů Žáci začnou tím, že zkusí najít hlavní zdroj pro informace k zadanému tématu, kterým je: Sociální oblast a služby zaměstnanosti na Praze 5. Ve zdrojích dále hledají, co do této konkrétní oblasti vlastně patří a zjišťují, čím vším se zabývá a jaké jsou tam další podoblasti. Společně s ostatními spolužáky se snaží shodnout se na základních bodech, které zjistili z nalezeného zdroje. Rozdělení třídy Aby byla práce žáků pestřejší, rozdělí se třída na dvě poloviny. Každá polovina si ve zdrojích vybere jednu podoblast, která patří k tématu sociální oblasti a služby. Žáci budou společně spolupracovat a budou se o této oblasti snažit zjistit co nejvíce informací (např. pro koho je tato oblast určená; čím pomáhá / k čemu slouží; kde se nachází její místo; jaká osoba je uvedena jako „hlavní“, na kterou se lidé mohou obrátit v případě nějakého problému). V průběhu této části jim vyučující rozdá záznamový list, ve kterém budou vyplňovat výše zmíněné informace. Následující práci si tím tak zpřehlední a usnadní. Prezentace oblastí V této části hodiny si žáci ze skupin vyberou tři zástupce, kteří půjdou prezentovat oblast, kterou si vybrali. Bude jim umožněn přístup k počítači či tabletu, aby zbytku třídy mohli ukázat zdroje, se kterými pracovali a kde našli informace k tématu. Svou oblast nejprve představí, následně začnou prezentovat informace, které dohledali. Žáci z druhé skupiny si připraví otázky, které na konci prezentace budou moci svým spolužákům položit. Během prezentace jedné skupiny se budou žáci z druhé skupiny snažit zachytit důležité informace, které si budou též zapisovat do pracovního listu.
5 minut	C Závěr Závěrem hodiny bude shrnutí toho, co se žáci dozvěděli, co zjistili, jestli je něco překvapilo. Mohou se s ostatními podělit také o to, jak se jim pracovalo se zdroji, které našli, případně jestli jim dělalo nějaký problém zdroje najít. První část závěru hodiny bude organizovat vyučující, který žákům bude pokládat otázky ohledně témat napříč skupinami (jedné skupiny se bude ptát ohledně tématu skupiny druhé a naopak – např. Když si první skupina vybere jako své téma „služby seniorům“, vyučující se bude ptát druhé skupiny -> Co konkrétně tato služba zahrnuje? Co je jejím posláním?

	Následně bude prostor pro žáky, kteří budou moci klást otázky týkající se toho, co jim nebylo jasné. Budou se moci podělit o svůj názor na tuto práci či ostatním sdělit, co je na práci či tématu nejvíce zaujalo či překvapilo, popřípadě co jim dělalo největší problém (např. zda byly stránky MČ Prahy 5 srozumitelné apod.). Tuto část závěru mohou také pojmout jako diskusi.
--	--

Nezaměstnanost v naší městské části

Cíle poznávací

Žáci **porozumí fenoménu nezaměstnanost**, seznámí se se situací nezaměstnaných lidí v městské části Prahy, naučí se vyhledat zdroje, ze kterých budou k poznání fenoménu nezaměstnanosti a jejích příčin čerpat. Dospějí k identifikaci potřebných ZMĚN v sociálním systému a politiky zaměstnanosti k tomu, aby začaly fungovat procesy širokého pracovního uplatnění obyvatel Prahy a došlo ke snížení nezaměstnanosti.

Cíle činnostní (aktivní činnost žáků)

Žáci se naučí **připravit a realizovat veřejnou anketu** na téma „nezaměstnanost“. Zjistí, jak lidé vnímají tento fenomén, zda se cítí být nezaměstnaností ohroženi, zda sami přistupují k lidem bez zaměstnání s pochopením a se snahou jim pomoci. Ústřední část hodiny zabírá práce ve skupinách, kde dochází k vzájemné kooperaci, předávání si informací a ke

Metody badatelské výuky

Příprava ankety, tvorba struktury otázek do přístupné ihlas.cz, i-dotaznik.cz, mojeanketa.cz nebo vyplnto.cz, výběr informantů pro veřejnou anketu, výběr tazatelů, dělba rolí v týmu badatelů. **Analýza odborných zdrojů. Stanovení hodnotící škály, příprava výroků do ankety, příprava prezentací.**

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Žáci budou mít k dispozici výchozí texty s obecnými informacemi a o jednotlivých druzích nezaměstnanosti, dále doporučené webové zdroje (články a statistiky). Žáci budou pracovat s využitím laptopů a chytrých telefonů s přístupem na internet.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům s OMJ může být poskytnut text v cizím jazyce, slovníček klíčových pojmů a seznam zahraničních zdrojů, o které se lze opřít. Nadaným žákům lze zadat v rámci skupinky bonusový úkol, který představí během společné prezentace. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami poskytneme informační list, kde budou vysvětleny klíčové pojmy a bude obsahovat stručné shrnutí prezentovaných témat.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 minut (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
15 minut	A Úvodní část V úvodní části hodiny bude představeno téma nezaměstnanosti a jeho význam pro demografický vývoj. Žáci budou seznámeni s důležitostí této problematiky. Učitel bude mít krátký výklad s prezentací, kde budou obsaženy i obecné statistické údaje pro Českou republiku a faktory ovlivňující nezaměstnanost, a předá žákům výchozí text týkající se tématu. Na konci textu budou otázky k zamyšlení, na které si žáci mohou odpovědět a tyto odpovědi následně využít v dalších částech hodiny, např.: Jakým problémům můžou čelit nezaměstnaní lidé? Jak byste podpořili zaměstnané spoluobčany ve vaší městské části? Jaké druhy podpory v nezaměstnanosti znáte?
20 minut	B Hlavní část I. Žáci se rozdělí na čtyři skupiny. Každá ze skupin dostane za úkol vypracovat v hodině prezentaci na jeden z druhů nezaměstnanosti, se kterými se v městské části setkáváme (frikční, strukturální, cyklická, sezónní). Dále každá skupina dostane za úkol představit přidělenou statistiku (nezaměstnanost a věk, míra vzdělání, regiony a odvětví). K dispozici budou mít doporučené internetové zdroje (údaje z Českého statistického úřadu, zprávy vydané MPSV apod.) a také text týkající se konkrétní problematiky (např. článek z novin, komentář sociologa).
25 minut	Prezentace bude obsahovat: vysvětlení problematiky, důsledky a dopady, představení statistik pro ČR, návrhy řešení, otázky pro spolužáky. Prezentaci lze vytvořit kolektivně během hodiny na laptopu.
20 minut	II. Každá skupina představí svoje vypracované téma spolužákům. Forma prezentace bude čistě na dohodě žákovských skupin. Mohou prezentovat zástupci skupin nebo skupina jako celek. Učitel může dát po představení krátkou zpětnou vazbu a poskytnout doplňující informace. III. Anketa 4 zástupci skupin, tzv. tazatelé, se budou zabývat přípravou veřejné ankety Online, která bude mít za cíl zjistit, jak je obyvateli městské části vnímána problematika nezaměstnanosti a jak jsou vnímáni samotní nezaměstnaní. Skupina tazatelů sestaví strukturu a připraví otázky ankety pro veřejnost. Následně představí obsah ankety ostatním spolužákům a podrobí je společné diskuzi a úpravám. Po schválení aplikují obsah ankety do některé přístupné aplikace: ihlas.cz, i-dotaznik.cz, mojeanketa.cz nebo vyplnto.cz. Anketu adresují rodičovské veřejnosti spojené se školou. Práce s výsledky ankety bude předmětem dalšího výukového bloku.
10 minut	C Závěr V závěrečné části hodiny proběhne diskuze nad prezentovanými tématy a nad otázkami, které každá s pracovních skupinek přednesla. Učitel působí jako moderátor diskuze, případně klade doplňující dotazy. Žáci reflektují svoji práci s daty, odbornými zdroji a přípravu ankety, zamýšlí se nad nově získanými zkušenostmi a poznatky.

Příprava a využití komunitního prostoru ve škole

Cíle poznávací

Žáci se naučí **vyhodnocovat účelové řešení** s ohledem na potřeby komunity městské části. Cílem je najít konsenzus v řešení pro všechny uživatele komunitního prostoru ve škole. Žáci si prohloubí prezentační dovednosti během nácviku i samotné prezentace návrhů.

Cíle činnostní (*aktivní činnost žáků*)

Projektová práce je pro žáky střední školy velmi atraktivní. **Soutěž návrhů účelového vybavení komunitního prostoru** vede ke konstruktivní práci žáků, kdy všichni mohou uplatnit své nápady a vyjádřit svůj názor. Diskuzí návrhů jsou nuceni k argumentaci ve prospěch svého návrhu a učí se asertivně reagovat. Stanovením rozpočtu a samotnou vizí realizace jsou nuceni své představy převést do skutečnosti.

Metody badatelské výuky

Vytvoření návrhu projektu s konkrétním rozpočtem a stanovení cílů využití komunitního prostoru, prezentace a obhajoba návrhu před třídou.

Pomůcky a zdroje pro místně orientované učení

Popis prostoru ve škole, který by měl sloužit komunitnímu setkávání. Internet ke zjištění cen navrhovaného vybavení prostoru. Prezentační tabule, software pro přípravu powerpointové prezentace, Ipadl, tablety, notebooky a Iphony pro rychlý přístup k informacím.

Zapojení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou přiváděni ke kooperacím prostřednictvím skupinové diskuze, brainstormingu a práce v týmech. Tyto aktivity podporují spolupráci a interakci mezi žáky, což zvyšuje jejich motivaci a zájem o výuku. V rámci týmové spolupráce si sami rozdělí role, úkoly a navzájem si pomáhají, což zlepšuje vztahy ve třídě, respekt mezi žáky a přispívá k pocitu bezpečí. **Žáci s odlišným mateřským jazykem** mohou požádat o eventuální vysvětlení některého složitějšího pojmu spolužáka nebo mohou mít k dispozici tablet s překladacem. Zadání úkolu mohou obdržet v písemné formě.

Obsah a struktura výukové jednotky (vyučovací hodina, blok)

Časová dotace Celkem 90 minut (2x45 min)	Činnost učitele a žáků
15 minut	A Úvodní část Učitel představí školu nejen jako konkrétní učebny a učitele, ale také jako prostor pro samostatné učení, setkávání se s přáteli z blízké komunity, pro odpočinek a pro přípravu na vyučování, komunitní zábavu, oslavy, veřejné schůze aj. účely. Brainstorming: 1. Co všechno dělám nebo bych chtěl dělat ve škole kromě samotné výuky? 2. Co všechno dělají nebo by chtěli dělat ve škole ostatní kromě samotné výuky? Učitel vysvětlí záměr vedení školy poskytnout studentům prostor nejen pro vzdělávání, ale také pro jejich ostatní potřeby. Učitel představí žákům konkrétní prostor, pro který škola hledá využití. Připomene jim, že prostor by měl sloužit co největšímu počtu osob ve škole, ale i v blízké komunitě. Vysvětlí, co je cílem celého projektu: <i>Navrhnout ve skupinách využití konkrétního prostoru s realizací v rozpočtu 300 000,- Kč tak, aby sloužil komunitnímu účelu. Svůj návrh představit ostatním ve třídě a prezentací, které se zúčastní všichni žáci, je přesvědčit, aby v závěrečném hlasování podpořili právě jejich projekt.</i> Učitel představí plán hl. části hodiny: - seznámení, kritéria projektu, vytvoření skupin, burza nápadů - stanovení konkrétní vize skupiny, formy prezentace, rozdělení rolí - samotná příprava návrhu a jeho prezentace - prezentace jednotlivých návrhů, hlasování
35 minut 20 minut 10 minut	B Hlavní část Zpracování jednotlivých projektů proběhne ve skupinách. Skupiny vytvoří sami žáci, maximální počet pět žáků ve skupině. Navrhované role pro skupinu: 1. Představení účelu prostoru – k čemu a komu bude prostor sloužit 2. Představení vybavení – návrh, plánek, konkrétní vybavení 3. Realizace – kdo zrealizuje, zapojení student, případně rodičů 4. Rozpočet – kalkulace celé realizace 5. Závěrečná řeč - shrnutí proč právě náš projekt je ten nejlepší Žáci si mohou jednotlivé role rozdělit jinak, podmínkou je, aby se prezentace zúčastnili všichni. Forma prezentace: ppt Rozsah ústní prezentace návrhu: 5 minut á návrh Diskuze, výběr nejvhodnějšího návrhu.

10 minut	C Závěr Shrnutí obsahu hodiny a dosažených výstupů provede učitel. Zhodnotí práci skupin, nápaditost návrhů, ocení vítězný návrh.

Pracovní list k výuce tématu: Kartografie, toponosmatika a geologické složení místa našeho učení

Zadání pro žáky:

Vypracujte výzkumnou zprávu o geologickém stavu katastrální oblasti Čakovic podle následující struktury:

1. titulní list (upřesňuje téma a identifikaci lokality/regionu, datum vyhotovení zprávy)

Doporučení pro žáky:

Protože titulní list vždy obsahuje upřesnění, že jde o výzkumnou zprávu, nedoporučuje se vkládat slovo „výzkum“ do názvu šetření. Ve spodní části titulního listu se uvádí datace (školní rok nebo semestr a letopočet.

2. úvodní informace

Doporučení pro žáky:

Úvodní informace předchází prezentaci vlastního výzkumného materiálu. Měla by obsahovat formulování cíle výzkumu a jeho zdůvodnění (téma, předmět, cíl, účel a aspekty výzkumu), jména zúčastněných osob (členů badatelské skupiny, pomocníků); údaje o studovaných dokumentačních fondech a literatuře.

3. výzkumná otázka a data z výzkumu (která slouží k jejímu zodpovězení)

Doporučení pro žáky:

Text vlastní zprávy pokračuje výzkumnou otázkou a detailní prezentací získaných dat z oblasti, kterou se skupina zabývá (chráněné oblasti v městské části nebo radonové ohrožení v lokalitě apod.)

4. závěr (shrnutí)

Doporučení pro žáky:

Závěr zprávy obsahuje stručné shrnutí získaných dat, teoretické i praktické poznatky, výsledky analýzy a interpretace shromážděného materiálu

5. doprovodné informace

Doporučení pro žáky:

Doprovodné informace obsahují zejména bibliografický soupis pramenů a literatury (tzv. reference), dále okolnosti a související, méně podstatná zjištění.

Pracovní list k výuce tématu: Nezaměstnanost v naší městské části

Vzor ankety vnímání nezaměstnanosti a nezaměstnaných lidí

Dobrý den,
věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následující
ankety

1. Jak dobře znáte slovo "nezaměstnanost"?

- znám jeho význam
- znám částečně jeho význam
- nejsem o něm informován/a
- vůbec jej neznám

2. Jak dobře si vybavujete člověka "nezaměstnaného"?

- mám přesnou představu, protože si ho vybavuji z rodiny či blízkého okolí
 - pamatuji si jenom označení, ale konkrétního člověka ne
- pamatuji si případ z ulice (z okolí), ale osobně ho neznám
 - nemám představu o takovém člověku

3. Jak je podle Vás aktuálně vysoká nezaměstnanost v ČR?

- %

4. Vyberte prosím jeden z následujících pocitů, který se Vám nejvíce pojí s nezaměstnaností:

- život bez úspěchu
- život aktivní a plnohodnotný
 - špatná rozhodnutí
 - svoboda
- nebýt akceptován ostatními
- nestarat se o sebe a o blízké
- ohrožení osobní bezpečnosti

- žít pohodlný život
- cítit se nepotřebně
- nemít životní sílu
- změna plánů a perspektiv

5. Jaký dojem ve Vás vzbuzuje nezaměstnaný člověk?

6. Jakou hlavní vlastnost byste mu přisoudil/a?

- aktivní
- pasivní
- nudný
- zábavný
- kreativní
- citlivý
- energický
- jedinečný
- čestný
- nepřizpůsobivý
- vznětlivý
- příjemný
- upřímný
- neústupný

•

jinou

7. Jak byste ohodnotil/a situaci být nezaměstnaný ve srovnání s jinými nepříznivými událostmi života (rozvod nebo rozchod s partnerem)?

- o mnoho lepší
- trochu lepší
- stejná
- trochu horší
- o mnoho horší

8. Myslíte, že Vás ztráta zaměstnání může potkat?

•

500

9. Nakolik se ztotožňujete s následujícími tvrzení:

- Velmi
- Málo
- Vůbec

Je pro mne důležité, abych měl/a zajímavou práci odpovídající mé kvalifikaci.

-
-
-

Jsem raději zaměstnancem než OSVČ.

-
-
-

Mám rád/a, když kolegové v práci oceňují mé pracovní schopnosti.

-
-
-

Nikdy nemám čas sledovat nabídky práce na internetu.

-
-
-

Myslím, že bych nedokázal/a o své vůli změnit zaměstnání.

-
-
-

Myslím, že zaměstnání je zábava.

-
-
-

Často se v zaměstnání chovám impulzivně.

-
-
-

Při svém zaměstnání mám také spoustu volného času.

-
-
-

Myslím, že se na trhu práce chovám prozíravě.

-
-
-

Myslím, že nezaměstnaní dostávají od života tvrdé lekce.

-
-
-

Preferuji pracovní obory, v nichž nacházejí uplatnění lidé všech stupňů vzdělání.

-
-
-

Nikdy se nezabývám myšlenkou na vlastní ohrožení nezaměstnaností.

-
-
-

Nezaměstnanost lidí v ČR není můj problém.

-
-
-

Když pracuji, myslím na pracovní výsledek, ne na finanční ohodnocení.

-
-

•

10. Co se Vám na naší anketě nelíbí?

•

11. Co se Vám na naší anketě líbí?

•

Pracovní list k výuce tématu: Sociální služby poskytované na Praze 5

Doplňte k otázkám odpovědi, které jste dohledali:

1. Jakou jste si vybrali oblast?
2. Co vás přimělo k tomu se zaměřit právě na toto téma?:
3. K čemu odvětví slouží?:
4. Pro koho je tato služba určena?:
5. Čím konkrétně lidem pomáhá? (uved'te alespoň 2 příklady):
 - a. –
 - b. –
6. Na jaké adrese toto odvětví můžeme najít?:
7. Je zde uvedena konkrétní osoba, na kterou se lze obrátit? (Pokud ano, uveďte alespoň příjmení):
8. Informace, které jste se dozvěděli o oblasti druhé skupiny:

Název oblasti:

Základní informace, které jste se dozvěděli:

- –
- –
- –
- –

Pracovní list k výuce tématu: Kulturní život v městské části

Tento pracovní list by měl pomoci středoškolákům systematicky prozkoumat a reflektovat kulturní život v jejich městské části, a zároveň podnítit jejich účast a zapojení do místního kulturního dění.

1. Úvod

Co znamená kulturní život v městské části?

Proč je důležité zajímat se o kulturní dění ve svém okolí?

2. Průzkum kulturního dění

Seznamte se s kulturními akcemi v městské části Prahy (vyhledejte na webových stránkách)

Jaké události se pravidelně konají? (koncerty, výstavy, divadelní představení, festivaly)

Kde můžete najít informace o těchto událostech?

3. Kulturní instituce

Identifikujte kulturní instituce v městské části (galerie, divadla, koncertní sály, muzea):

Prozkoumejte historii a význam těchto institucí pro místní komunitu.

4. Cílová skupina

Kdo jsou hlavní účastníci kulturních akcí v městské části?

Jsou tyto události zaměřeny spíše na mladé lidi, rodiny nebo starší generace?

5. Finanční aspekty

Jaký je finanční náklad na účast na kulturních akcích?

Existují studentské slevy nebo jiné možnosti snížení nákladů?

Je možné najít kulturní aktivity zdarma?

6. Podpora místních umělců

Jaká je role místních umělců v kulturním životě městské části?

Existují platformy, které podporují místní umělce a jejich tvorbu?

7. Vliv na komunitu

Jak kulturní život ovlivňuje atmosféru a identitu městské části?

Má kulturní dění vliv na společenskou soudržnost a komunikaci mezi obyvateli?

8. Vlastní zážitek

Podělte se o své vlastní zkušenosti s kulturním životem v městské části:

Jak vás tato zkušenost ovlivnila a co jste se z ní naučili?

9. Návrhy na zlepšení

Co byste navrhli pro zlepšení kulturního dění ve vaší městské části?

Jak by se dalo zvýšit zapojení středoškoláků do kulturního života?

10. Závěr

Shrňte své poznatky a závěry z průzkumu kulturního života v městské části:

Jak může aktivní účast ve městském kulturním dění obohatit život jednotlivců i komunity?

Pracovní list k výuce tématu: Život osob se zrakovým postižením v městské části

Pracovní list slouží k hlubšímu porozumění výzev, s nimiž se osoby se zrakovým postižením mohou setkat při životě v městském prostředí. Pomáhá jim také přemýšlet o možných zlepšeních a aktivně se angažovat v podpoře inkluzivního prostředí.

1. Úvod

Co je zrakové postižení a jaký vliv může mít na každodenní život jednotlivce?

Proč je důležité porozumět výzvám, kterým čelí osoby se zrakovým postižením v městském prostředí?

2. Simulace zrakového postižení

Vyzkoušejte si jednoduchou simulaci ztráty zraku (například zavázání očí) a zkuste se pohybovat po místnosti nebo venku.

Jak se cítíte, když ztratíte vizuální orientaci? Jaké jsou nároky na ostatní smysly?

3. Informace a orientace v městském prostředí

Jak si osoba se zrakovým postižením osvojuje informace o okolí?

Kde můžou najít informace o městské části, například o budovách, ulicích nebo dopravních spojích?

4. Pohyb v městském prostředí

Jak se osoba se zrakovým postižením pohybuje po chodnících, v parku nebo v nákupních centrech?

Jaké jsou výzvy při využívání veřejné dopravy?

5. Bezpečnost

Jaká opatření by měla být zavedena pro zajištění bezpečného pohybu osob se zrakovým postižením v městské části?

Jak by se mělo postupovat na přechodech, na nástupištích, nebo při pohybu v blízkosti vozidel?

6. Sociální interakce

Jak mohou ostatní obyvatelé přispět k inkluzivnímu prostředí pro osoby se zrakovým postižením?

Jak by měly být navrhovány veřejné prostory a akce, aby byly přístupné pro všechny?

7. Vlastní zkušenost:

Pokud máte možnost, setkejte se s někým se zrakovým postižením a podělte se o své zážitky.

8. Návrhy na zlepšení:

Co by mohlo být vylepšeno v městské části Prahy pro zlepšení života osob se zrakovým postižením?

Jak by mohla být zvýšena povědomí a porozumění veřejnosti?

Pracovní list k výuce tématu: Umělecký život v městské části – je graffiti umění nebo vandalismus?

Tento pracovní list má za cíl podnítit středoškoláky k zamyšlení nad složitými otázkami spojenými s graffiti a uměleckým životem v městské části Prahy, a zároveň je povzbudit k hledání kreativních a konstruktivních přístupů k řešení této kontroverze.

1. Úvod

Co je graffiti a jak se liší od tradičních forem umění?

Proč je toto téma kontroverzní a jak ovlivňuje umělecký život v městské části?

2. Definice umění a vandalismu

Jak byste definovali umění?

Jaký je rozdíl mezi uměním a vandalismem?

Může být graffiti považováno za legální formu umění?

3. Historie graffiti:

Zjistěte si více o historii graffiti v Praze.

Jak se vyvíjela role graffiti jako umělecké formy v průběhu času?

4. Legální a ilegální graffiti

Existují v Praze místa, kde je graffiti povoleno?

Jak se liší pohled na legální graffiti od ilegálního z pohledu umělců i obyvatel?

5. Estetika graffiti

Jaký je význam estetiky graffiti a jak ovlivňuje veřejný prostor?

Může graffiti přispět k uměleckému obohacení městské části?

6. Názory veřejnosti

Proveďte anonymní anketu mezi svými spolužáky ohledně názorů na graffiti.

Jak se liší názory lidí na graffiti jako umění nebo vandalismus?

7. Etické a morální otázky

Jaké jsou etické a morální aspekty tvorby graffiti na veřejných místech?

Je něco, co by měli umělci brát v úvahu, když vytvářejí graffiti?

8. Právní aspekty:

Jaký je právní postoj ke graffiti v České republice?

Jaké jsou důsledky pro ty, kdo jsou přistiženi při ilegálním graffiti?

9. Diskuse o veřejném prostoru

Jak by měl být veřejný prostor v městské části využíván?

Jaký je význam uměleckého projevu v otevřeném prostoru?

10. Vlastní názor a závěr:

Jaký je váš osobní názor na otázku, zda je graffiti uměním nebo vandalismem?

Jak byste navrhovali zlepšení a řešení tohoto tématu v městské části Prahy?

11. Kreativní projekt

Navrhňte kreativní projekt, který by mohl podporovat legální formy graffiti a umělecký rozvoj v městské části.